

EERSTE
BESTUURSRAPPORTAGE
2024

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

Eerste Bestuursrapportage 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Leeswijzer	5
1. Bestuurlijke hoofdlijnen	6
Voortgang speerpunten	6
Programma 1 Besturen	7
Programma 2 Wonen	10
Programma 3 Werken	13
Programma 4 Leven	15
Programma 5 Omzien	19
2. Financiële hoofdlijnen	23
3. Toelichting op de afwijkingen	26
Gemeenschappelijke regelingen.....	26
Indexaties.....	27
Overige mee- en tegenvallers	30
4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	51
5. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (technische wijzigingen)	53
6. Kredieten	54
7. Bijlagen	57
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	57

Voorwoord

Voor u ligt de eerste bestuursrapportage 2024. Deze bestuursrapportage biedt inzicht in de huidige stand van de uitvoering van de programmabegroting 2024. Zoals u ondertussen gewend bent presenteren we deze stand van zaken aan de hand van de kleuren van een stoplicht. We zoomen in deze rapportage in op zowel de mee- als tegenvallers in het huidige beleid.

Bestuur en ambtelijke organisatie zijn ook de afgelopen maanden volop 'in beweging' geweest om hun ambities waar te maken. Dat altijd vanuit het uitgangspunt van het college om te allen tijde als gemeente financieel gezond te zijn en te blijven. Naast dat uitgangspunt heeft de afgelopen tijd ook de werkdruk binnen onze gemeentelijke organisatie de aandacht gehad. Tegen deze achtergrond, en uiteraard ook die van de vele aanhoudende crises en de problemen op de energie-, arbeids- en woningmarkt, zijn wij ook de afgelopen maanden bezig geweest met de uitvoering van het College Uitvoeringsprogramma (CUP). Zoals eerder met u besproken zal de komende tijd echter in het kader staan van het maken van keuzes. Het ziet ernaar uit dat we ook in 2024 weer een aantal punten van het CUP af kunnen ronden, maar het betekent wellicht ook dat we afscheid moeten nemen van een aantal andere punten.

De eerste bestuursrapportage laat voor 2024 een negatief saldo zien van 1,65 miljoen euro. Dat betekent niet dat wij verwachten het jaar 2024 met een tekort af te sluiten. Deze bestuursrapportage gaat over de eerste vier maanden van het jaar en doorgaans hebben we bij de tweede bestuursrapportage (nadat er acht maanden zijn verstreken) meer inzicht in de mogelijke onderbesteding van de budgetten, waardoor we op dat moment ook meevallers kunnen melden. Uiteraard zijn wij alert op mogelijke tegenvallers..

Bij het uitvoeren van onze taken hebben we te maken met risico's. Deze proberen we zoveel mogelijk vooraf in te schatten. We gaan in de bestuursrapportage ook in op de gewijzigde risico's die de gemeente loopt.

We zijn blij en dankbaar dat we, ondanks de uitdagingen van buitenaf waar we mee geconfronteerd werden, op koers liggen bij de uitvoering van de diverse programma's. Wel moeten we dit jaar extra ons best doen om de uitvoering van onze programma's te combineren met een positief resultaat en zullen we wellicht moeilijke keuzes moeten maken.

Geldermalsen, juni 2024

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

De P&C-cyclus is in beginsel, het woord cyclus zegt het al, elk jaar hetzelfde. Met het vaststellen van de begroting 2024 heeft de raad de (financiële) kaders voor het begrotingsjaar 2024 vastgesteld.

De eerste bestuursrapportage is een rapportage over de eerste vier maanden van 2024. In deze rapportage geven wij inzicht in de uitvoering van de Begroting 2024 en in de (meerjarige) financiële afwijkingen die wij verwachten ten opzichte van de begroting. Dat betekent dat in deze rapportage alleen de verwachte mee- en tegenvallers ten opzichte van de vastgestelde begroting worden gepresenteerd. Deze rapportage leidt tot een begrotingswijziging.

Bestuurlijke hoofdlijnen

In de bestuurlijke hoofdlijnen (hoofdstuk 1) gaan wij in op de voortgang van de in de begroting 2024 vastgestelde speerpunten voor 2024.

Financiële hoofdlijnen

In de financiële hoofdlijnen (hoofdstuk 2) presenteren wij het financiële meerjaren beeld volgend uit de mee- en tegenvallers die in deze rapportage worden aangegeven.

Toelichtingen op de financiële afwijkingen

De begroting 2024 bestaat uit vijf beleidsprogramma's. In hoofdstuk 3 gaan we per programma in op de financiële ontwikkelingen, waarbij we per substantiële ontwikkeling uitleggen waarom deze mee- of tegenvaller zich voordoet. Een substantiële ontwikkeling is een mee- of tegenvaller van minimaal 25.000 euro. Dit betekent dat per programma afwijkingen in de baten of lasten ten opzichte van de vastgestelde begroting die in minimaal één van de jaren 2024-2028 25.000 euro zijn, worden toegelicht. Afwijkingen kleiner dan 25.000 euro lichten wij niet apart toe (conform artikel 6 van de financiële verordening West Betuwe).

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn opgenomen in deze bestuursrapportage:

- Stand van zaken uitvoering Integraal Huisvestingsplan

1. Bestuurlijke hoofdlijnen

Voortgang speerpunten

Conform de opzet van de begroting wordt per programma door middel van een stoplicht aangegeven wat de status is van de realisatie van de doelen en resultaten vanuit de Programmabegroting 2024. De legenda van het stoplicht is als volgt:

- Groen is gerealiseerd in 2024
- Geel uitvoering ligt op schema
- Rood wordt niet gerealiseerd in 2024

Programma 1 Besturen

4-jaar doel			
Onze dienstverlening verbetert door het dichtbij en op maat aanbieden van keuzemogelijkheden voor inwoners.			
Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
Zichtbare verbetering op toegankelijkheid, effectiviteit en efficiency in het contact met inwoners.	Een 0-meting op geregistreerde klantfeedback		Het huidige en gewenste klachtenproces onderzoeken we. Het resultaat is een nieuw klachtenbeleid. De implementatie start in Q4. Bij inwoners en medewerkers brachten we de meedenkfunctionarisrol verder onder de aandacht. Een (eenduidige) registratie van klantsignalen is vereist om effectief van feedback te leren. De beste registratiewijze onderzoeken we.
	Efficiënte en klantgerichte processen.		Een totaaloverzicht van onze gemeentelijke processen maken we. De meest primaire klantprocessen optimaliseren we als eerste. Medewerkers leiden we op om klantprocessen efficiënter en klantgerichter te maken.
Verbeteren op basis van klantervaringen.	Inzicht in inwonerstevredenheid na contact of doorlopen dienstverleningsproces.		Eind vorig jaar startten we met een doorlopende klanttevredenheidsmeting op het proces meldingen openbare ruimte. Het proces scoort gemiddeld een 5,3. De input gebruiken we voor het verbeteren van het meldingenproces. Bij een aantal andere klantprocessen beoordelen we de aanwezige en benodigde data om tevredenheidsmetingen op te gaan starten.
	We sturen op servicebeloften.		Vanuit het dienstverleningsprogramma halen we bij inwoners en ondernemers op wat zij belangrijk vinden in de gemeentelijke dienstverlening. De input verwerken wij in een klantvisie. De uitrol binnen de organisatie vindt vanaf Q3 plaats.
Inzet op digitalisering van de dienstverlening.	Verbetering van ICT voorzieningen voor het contact met inwoners en ondernemers.		De aanvraag van een standplaatsvergunning is voor de aanvrager vanaf juni te volgen in een Persoonlijk Inlog Portaal.

	Vergroten van het gebruikersgemak van de website.		De website onderging een verbetering voor digitale toegankelijkheid door op de juiste manier koppen te gebruiken. Dat geeft een betere structuur. Filmpjes die we plaatsen hebben een ondertiteling. De besluitenlijst van de collegevergadering staan in pdf op de website. Deze pdf's zijn digitaal toegankelijk. Bestaande e-formulieren passen we aan. In de nieuwe tool voor formulieren is het gebruikersgemak vergroot. Tussentijds opslaan is nu wel mogelijk.
We zetten met onze gemeenschappelijke regelingen in op dichtbij en op maat.	Meer zicht op de kwaliteit van dienstverlening van de GR.		Gesprekken met gemeenschappelijke regelingen bereiden we voor en plannen we in de tweede helft van het jaar.

4-jaar doel

Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en bezoekers in de gemeente West Betuwe.

Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We gaan het uitvoeringsprogramma 'Aanpak Ondernijning 2024-2025' uitvoeren.	Er worden minimaal drie datagerichte integrale controles gehouden.		Een drone is ingezet voor gerichte toezicht en handhaving in de periode voor oud en nieuw. Vanuit de regionale samenwerking op het gebied van ondernijning delen partners informatie en plannen ze controles. Drie controles staan op het programma: een controle in de horeca, een controle bij bedrijven uit een specifieke branche, en een verkeerscontrole door de politie. De gemeente sluit hierbij aan.
	De meldingsbereidheid neemt toe.		In het kader van het project Veilig Buitengebied hebben we het eerste contact gelegd en afspraken gemaakt over de uitvoering van acties voor komend jaar. Het Mobiel Medialab (MML) heeft een kwartaal doorgebracht in een van onze kernen. Daar beantwoordden politie en wij vanuit de gemeente vragen van inwoners en ondernemers. Tot nu toe staan voor 2024 al twee inzetten op verschillende locaties gepland. We zijn actief op social media en ontwerpen een folder om te informeren.

We willen de persoons- en kerngerichte aanpak op het gebied van zorg en veiligheid bij complexe casuïstiek optimaliseren.	Een goede regie en efficiënte afhandeling.		We ronden de implementatie van zorg en veiligheid in het eerste halfjaar af. In het eerste kwartaal hebben we de processen, rollen, verantwoordelijkheden en instrumenten voor bestuurlijke interventies in kaart gebracht. In samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis implementeren we komend jaar regionaal de landelijk geaccepteerde methode Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) voor een eenduidige aanpak bij complexe casuïstiek op het gebied van zorg en veiligheid.
We leveren een Algemeen plaatselijke verordening (Apv) op die voldoet aan de nieuwe Omgevingswet.	Een handhaafbare Apv op het gebied van openbare orde en veiligheid.		We stelden de APV in februari vast.

4-jaar doel

We werken aan een toekomstbestendige en wendbare gemeente

Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We besteden aandacht aan het vijfjarig bestaan van de gemeente West Betuwe.	Organisatie van een aantal activiteiten.		In elk kwartaal besteden we laagdrempelig aandacht aan het vijfjarig bestaan. We sluiten aan op bestaande activiteiten van verenigingen en maatschappelijke partners. Dit voorjaar in een huis een huis publicatie en bij het JAM festival in juni dat zo'n 1.500 bezoekers telt. De netwerkdag van de organisatie in september staat ook in het teken van het vijfjarig bestaan.
We spelen een actieve rol in regionale verbanden, richting provincie en het rijk en we benutten onze netwerkorganisaties.	Deelname aan regionale verbanden, provinciale tafels en P10.		Het college van burgemeester en wethouders is actief in acht dagelijkse besturen van gemeenschappelijke regelingen en actief in diverse verenigingen en samenwerkingsverbanden, zoals Fruitpact, de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten en de P10.
We werken aan de strategische maatschappelijke opgaven samen met onze maatschappelijke partners en inwoners, zowel lokaal, regionaal als landelijk.	Monitoringsgevens programma's.		Met onze samenwerkingspartners volgen we de landelijke en regionale ontwikkelingen en vertalen deze naar West Betuwe. Via lobby vanuit de P10 en Regio Rivierenland brengen we specifieke zaken onder de aandacht bij hogere overheden.

Programma 2 Wonen

4-jaar doel			
We werken aan wettelijke milieutaken en verduurzaming om: in 2030 55% minder CO2 uitstoot te hebben, om kwetsbare locaties tijdens weersextremen te herkennen/beschermen en een circulaire economie in 2050 te zijn.			
Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We werken aan de duurzame (lokale) opwek van energie (lokaal) en verminderen van energieverbruik.	West Betuwe beschikt over een gegevenstool om een integrale vertaal-slag te maken van Nationale, regionale en lokale Energietransitiedoelen naar voortgangsanalyses	●	In het derde kwartaal starten de werkzaamheden.
	85% van de kantoorgebouwen heeft in West Betuwe minimaal een energielabel C	●	De ODR voert volgens afspraak controles uit om na te gaan of de kantoren voldoen aan de wettelijke eis voor Label C. In het Regionaal Uitvoeringsplan van de ODR staat aangegeven dat in 2028 90 % alle kantoorgebouwen voldoet aan label C.
We werken aan voldoende kennis om samen met inwoners en bedrijven kwetsbare locaties tijdens weersextremen (droogte, hitte, overstromingen en water-overlast) te beschermen.	Integratie van de klimaatmaatlat in ruimtelijke ontwikkelingen en procedures is afgerond.	●	De klimaatmaatlat is volop in ontwikkeling en regionaal wordt gewerkt aan de vertaling van nationaal naar regionaal niveau. De oplevering door het Rijk wordt verwacht in de zomer van 2024. Een inventarisatie van beleid en procedures, die gerelateerd zijn aan de in ontwikkeling zijnde klimaatlat, is lopende. Implementatie van de Regionale maatlat wordt per september 2024 voorzien.
	Een biodiversiteitsplan t.b.v. natuurinclusief bouwen en ontwikkelen.	●	Zie toelichting bij klimaatmaatlat. Dit traject kan opgestart worden na vaststelling van regionale maatlat.
	We kijken voor het (terug)planten van bomen gericht naar locaties met groeimogelijkheden voor extra bomen die van betekenis kunnen zijn bij toenemende hittestress.	●	Het programma bomen 2025-2029 ligt in de raadsvergadering van 28 mei 2024 ter besluitvorming voor. In het plan zijn maatregelen opgenomen ter voorkoming van hittestress.

We werken toe naar bevorderen gebruik streekproducten en circulaire uitvoering publieke taken.	Er is een platform voor inwoners met aanbod streek-producten ontwikkeld.		Dit pakken we in de loop van 2024 op.
	Het project voor het verminderen van restafval (30 kg restafval per huishouden) is uitgerold in de regio.		De Avri voert de projectactiviteiten uit om het restafval te verminderen.

4-jaar doel

Versnelling van de woningbouw.

Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We zorgen voor de realisatie van minimaal 220 nieuwe woningen in 2024, als onderdeel van het langetermijn doel van realisatie van 2600 woningen in 2030.	Het aantal gerealiseerde woningen (inclusief flexwonen).		De eerste woningen in 2024 leverden we op, waaronder 56 sociale huurappartementen bij het station in Geldermalsen. Daarnaast zijn er nog circa 150 woningen in aanbouw. Eind 2023 legden we 13 bestemmingsplannen ter inzage voor in totaal 181 woningen. Insteek is dat we deze plannen dit jaar vaststellen. In maart stuurden we een informatienota naar de raad met daarin de stand van zaken woningbouw. Daarnaast voeren we de reguliere werkzaamheden uit.
We bevorderen dat in 2024 inwoners meer kansen hebben op een passende woning in de eigen kern.	Evenwichtige spreiding van woningbouw over de verschillende kernen.		Het afwegingskader woonzorgvoorzieningen stellen we in de loop van 2024 vast. We verleenden de eerste vergunning voor een microwoning. De lokale monitor voor de raad m.b.t. woningbouwinitiatieven (5>) is in ontwikkeling.
Voor 7 kernen bepalen we nieuwe ontwikkellocaties (inbreiding en uitbreiding) voor woningbouw passend bij de aard en schaal van de kern en brengen deze in procedure.	Evaluatie traject kansenkaart 2023.		Evaluatie Deil voerden we uit. Voor de kernen Tricht, Haafden, Spijk en Heukelum start het traject voor een kansenkaart in voorjaar 2024. De ervaringen met de Kansenkaart Deil zijn vertrekpunt geweest voor het vervolg.

4-jaar doel

In West Betuwe zorgen we ervoor dat onze kernen goed fysiek en digitaal bereikbaar zijn en onze inwoners mobiel blijven en kunnen meedoen in de samenleving.

Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
Wij realiseren de uitvoering van de activiteiten uit het jaarprogramma Mobiliteitsagenda.	Er zijn voor de kernen Gellicum en Enspijk plannen voor een mobiliteitshub.		Voor Enspijk loopt een locatieonderzoek voor carpoolplaats, zodat combinatie met HUB mogelijk is. Dit onderzoek kan vertragend werken voor een definitief plan. Voor Gellicum starten we een onderzoek in 2024.
	Er is een uitvoeringsprogramma Veilige Schoolomgeving opgesteld.		De inrichting van de Veilige Schoolomgeving is gereed. Dit is continue proces in 2024 om de looproutes te verbeteren. We participeren op vragen van o.a. scholen en Platform Toegankelijk West Betuwe voor aanpassing van deze looproutes.
Wij zijn vooruitstrevend in het programma 'Digitalisering Overheden' (ook bekend als de Data top 15).	De verkeersdata die gedeeld wordt met navigatiesystemen is op niveau 3 (van 5) in het landelijke project Data top 15.		In het eerste kwartaal 2024 stelden we beleid vast rondom wegwerkzaamheden en zetten we daarmee een stap in de digitaliseringsopgave.

Programma 3 Werken

4-jaar doel			
Meer inwoners doen actief mee aan de samenleving.			
Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We ondersteunen inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.	Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt krijgen passende ondersteuning.	●	We geven vorm aan een pilot om de samenwerking tussen Team Sociaal en Werkzaam te verbeteren teneinde maatwerk te kunnen verrichten om inwoners zelfredzamer te maken. Hierbij zorgen we voor korte lijnen tussen Team Sociaal en Werkzaam.
We ondersteunen inwoners met financiële problemen.	Uitvoering plan van aanpak bestaans-zekerheid samen met inwoners en partners.	●	We verhoogden de uren van de budgetcoach om meer inwoners te bereiken. We verbeterden hiermee de samenwerking met onze interne schuldhulpverleners. We maakten een aanzet voor een nieuw beleidsplan schuldhulpverlening.
We verlagen de drempel voor kinderen en jongeren om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten.	Meer kinderen en jongeren benutten de minimaregelingen van de gemeente in vergelijking met 2023.	●	We verlengden het contract met Jeugdfonds Sport en Cultuur voor vier jaar. Ook breidden we het contract op aanbod uit. We spraken met het LEA (Lokaal Educatieve Agenda) over het vergroten van het bereik op scholen.

4-jaar doel**Het ondernemers- en vestigingsklimaat meer weerbaar, toekomstbestendig en duurzaam maken en onze dienstverlening verbeteren.**

Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We willen bedrijventerreinen toekomstbestendig maken.	Een vastgesteld plan voor bedrijven-terrein Oudenhof.		We dragen eerst zorg voor de revitalisering en het parkmanagement van Zeiving Zuid in Vuren. We hebben hiervoor de opdrachten verleend, nadat de provincie Gelderland de aangevraagde subsidie heeft toegekend. We verkennen in het eerste kwartaal van 2024 de voornaamste kansen met een enquête en gaan vervolgens verder met het onderzoek. De geleerde lessen nemen we mee in de start van de opmaak van het plan Oudenhof die daarna zal volgen. Planning voor deze start is Q1 2025.
We willen nevenactiviteiten toestaan voor (agrarische) bedrijven en organisaties.	Een vastgesteld beleid voor verbreding van (agrarische) bedrijven of organisaties op het gebied van recreatie en toerisme, spelactiviteiten en beleving van streekproducten en ambachten.		In de regionale werkgroep Agrotourisme, waar gemeente West Betuwe actief aan deelneemt, spreken we over (het afstemmen van) kader- en regelgeving. Een van de actiepunten van de werkgroep is het ontwikkelen van een Handreiking wet- en regelgeving voor (startende) agrotouristische ondernemers. Dit kunnen we vervolgens aanvullen met specifieke informatie van de gemeente.
We willen jongeren binden aan de lokale en regionale arbeidsmarkt.	Het aantal activiteiten tussen onderwijsinstellingen met het bedrijfsleven.		We initiëren en voeren overleg tussen gemeente, i_lab en HUB. De resultaten van dit overleg worden actief onder de aandacht gebracht bij lokale ondernemers. In de Onderwijsvisie van de gemeente West Betuwe is het onderdeel 'Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt' opgenomen. Het overlegvorm onderwijs (Lokale Educatieve Agenda) biedt een mogelijkheid voor oriëntatie en het gezamenlijk ontwikkelen van een onderwijsprogramma wel of niet in samenwerking met het lokale bedrijfsleven. We stimuleren een ware kruisbestuiving tussen gebiedsmarketing, onderwijs en arbeidsmarkt.

Programma 4 Leven

4-jaar doel			
De leefbaarheid in de kernen wordt door concrete maatregelen samen met de inwoners verbeterd.			
Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We verbeteren de uitvoering van de kernagenda's, ontwikkelen deze door als een levende agenda.	Programmaplan kerngericht en een bestedingsplan		Plan van aanpak versterking kerngericht werken met bestedingsplan bestemmingsreserves 2024 en deels 2025 is eind mei in de raad voor besluitvorming.
	Realisatie prioriteiten 2024 kernagenda's.		Prioriteiten zijn deels bepaald, realisering uitvoering van prioriteiten moet nog getoetst worden op actualiteit en realiteit.
We weten welke leefbaarheidsvraagstukken er zijn binnen de gemeente West Betuwe voor de korte en langere termijn.	Analyse en scenario's.		We analyseren op dit moment de verschillende onderzoeken. We ronden deze analyse voor de zomer af.

	<p>Verkenning van de kansen voor multifunctioneel gebruik en combinatie van diverse functies (onderwijs, dorpshuis, sport).</p>		<p>Het participatieproces met inwoners van Hellouw om een sociaal dorpsplein te ontwikkelen loopt. Dit wordt gecombineerd met het herinrichtingsplan wegen. We ondersteunen dorpshuis De Koels in Vuren en MFC Burcht van Haefen met hun (toekomst)plannen voor een betere exploitatie. Daarvoor is extra geld uitgetrokken. Daarnaast zijn wij betrokken bij het voortbestaan van de dorpshuisfunctie in Waardenburg. Het gebouw is verkocht aan de woningstichting. Met betrokken inwoners is er contact over een nieuw bestuur en een toekomstbestendige plek. Alle dorpshuizen die niet in ons eigendom zijn, zijn in beeld voor verduurzaming. Bij sommige is het traject afgerond en is de subsidie toegekend. Bij de overigen dorpshuizen loopt een aanvraagproces of staat de verduurzaming op de planning voor het komende jaar. De subsidieregeling staat tot en met 2026 open. Wij stimuleren innovatiekansen rondom Beesd (zorgt voor Elkaar, geïnitieerd door MFC Het Klokhuis. Dit is gericht op een betere samenwerking tussen lokale zorg- en welzijnspartijen. Voor Huis op Hemert onderzoeken we of hier een pilot kan komen voor een combinatie van geïndiceerde en niet geïndiceerde dagopvang. Op die manier wordt het voor een zorgorganisatie interessant om hier te starten.</p>
<p>We ondersteunen kernagenda groepen met het verbreden en versterken van hun netwerk.</p>	<p>Implementatie digitaal platform (fase 1 en 2).</p>		<p>Het digitaal platform pakken we op in project Bloei!. Wij informeerden de raad hier in het voorjaar over. We werken via een Design Thinking proces samen met pilotgroepen aan het project. Hierin werken we aan een instrument om de samenwerking met, in en tussen de kernen, inwonersgroepen en de gemeente te versterken.</p>

	Ten minste acht kernagenda groepen hebben hun netwerk vergroot en verstevigd.		Versterking van netwerken staat op de agenda van de inwonersplatforms; nog niet alle kernen zijn hier actief mee aan de slag. Dat is een aandachtspunt voor dit jaar. Kennisdeling en ondersteuning wordt georganiseerd door de gebiedsmakelaars.
We ontwikkelen samen met partners meer interessante combinatie activiteiten voor inwoners en bezoekers van de gemeente.	Realisatie van een aantal nieuwe arrangementen		De Beleef West Betuwe website ontwikkelt zich verder. Onder andere staan nu de locaties van speeltuinen en de Canon West Betuwe erop. Dit geldt ook voor de podcastserie 'Verborgen Verhalen' en voor een completer overzicht van aanbod en van (cultuurhistorische) routes. Met samenwerkingspartners voeren we het project digitale informatiezuilen uit. Deze interactieve zuilen tonen (het aanbod van) wat er te doen en te beleven valt in West Betuwe aan inwoners en bezoekers. We starten met het realiseren van 3 klompenpaden.

4-jaar doel

Meer inwoners hebben een goede basis, zodat zij mee kunnen doen, zich kunnen ontwikkelen en een zinvolle bijdrage kunnen leveren aan de samenleving.

Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
Het doel om sportgemeente van het jaar te worden is een vliegwiel en gezamenlijke focus voor het realiseren van een positief gezonder en vitaler West Betuwe.	Uitvoering jaarschijf 2024 uit het plan van aanpak sportgemeente van het jaar 2025.		Het Leeflab is vertraagd. Met onze samenwerkingspartners onderzoeken we alternatieve mogelijkheden, zoals een HUB gericht op sport, bewegen en gezondheid en via de aanpak Sportgemeente 2025 de social marketingcampagne.
Vrijwillige inzet toekomstbestendig maken,	Afspraken met WWB en aantal vrijwilligers volgens gegevens Welzijn West Betuwe in relatie tot voorgaande jaren (380 in 2023).		Wij organiseren met Welzijn West Betuwe de West Betuwe GEM.(juni 2024)Wij versterken de inzet op MDT door Welzijn hier gericht een nieuwe opdracht voor te geven. Wij verkennen de samenwerking met de buurthuizen en Welzijn West Betuwe om kerngericht lokaal vrijwilligers nog beter te gaan faciliteren en ondersteunen. Wij nemen de uitkomsten van het onderzoek onder vrijwilligers mee in het vormen van een visie op vrijwilligerswerk in West Betuwe.

	Uitvoering jaarschijf 2024 uit het plan van aanpak sportgemeente van het jaar 2025.		In Q2 wordt een verenigingsscan afgenomen onder alle sportverenigingen om de behoeften en kansen in kaart te brengen. Op basis van deze inzichten zullen wij acteren.
We geven uitvoering aan de speerpunten uit de onderwijsvisie en de aanpak laaggeletterdheid.	Uitvoering jaarschijf 2024 plan van aanpak laaggeletterdheid.		De uitvoering van de speerpunten uit de Onderwijsvisie hebben we besproken in het overleg met de schoolbesturen in het LEA (Lokaal Educatieve Agenda) waarbij het accent lag op het verstevigen van het schoolmaatschappelijk werk.
	Uitvoering acties laaggeletterdheid en de bewustwording vergroten.		We hebben enkele vindplaatsen in beeld gebracht en contacten gelegd. Taalambassadeurs uit Regio Rivierenland zetten we in. Diverse cursussen en trainingen voor laaggeletterden zetten we voort.
Er is meer inwonersparticipatie bij beleids-ontwikkeling en projecten van de gemeente.	Inrichting monitoring aantal inwonersinitiatieven en participatie-trajecten		De evaluatie van participatie pilots / ervaringen is af. De aanbevelingen uit deze evaluatie vormen de basis voor de doorontwikkeling. We prioriteren deze aanbevelingen.
	Geactualiseerde visie en aanpak jongerenparticipatie.		Het onderzoek onder jongeren in de gemeente is afgerond. We maken aan de hand van de uitkomsten een vernieuwde visie en aanpak.

Programma 5 Omzien

4-jaar doel			
Meer kansengelijkheid in het bereiken van een goede gezondheid.			
Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We zorgen voor tijdige zorg en ondersteuning aan jeugdigen.	Een gerealiseerde ketenaanpak kansrijke start.		Het lokale plan van aanpak Kansrijke Start voor 2024-2026 is af. De lokale coalitie werken de actielijnen voor-, tijdens en na de zwangerschap verder uit. We werken in 2024 de regionale afspraken verder uit.
	Ruim 1000 jongeren hebben via verschillende interventies aan hun mentale gezondheid en mentale weerbaarheid gewerkt.		Deze interventies zijn in 2024 geborgd in de opdracht van het jongerenwerk. We zetten in 13e huisartsenpraktijk een POH GGZ-Jeugd in.
	Minimaal 100 leerlingen zijn bereikt via de inzet van het schoolmaat-schappelijk werk in het onderwijs.		Via het groepswork in het primair onderwijs hebben we 29 leerlingen bereikt. We zien een steeds toenemende belangstelling voor het groepswork. In het voorgezet onderwijs is schoolmaatschappelijk werk 42 keer ingeschakeld voor een leerling uit West Betuwe.
	Een vastgesteld plan van aanpak betaalbare jeugdzorg.		De Hervormingsagenda loopt van 2023 tot 2028 en bestaat uit verschillende maatregelen. Een van de maatregelen is een Stevig lokaal team. We voerden een eerste impactanalyse uit op de werkwijze van Team Sociaal. We formuleren het herstelplan en werken aan de doorontwikkeling van het gehele sociaal domein en specifiek team sociaal.
We werken in regionaal verband aan toekomstbestendige zorg.	Uitvoering regionale inkoop-strategie Wmo-Jeugdhulp en het pilotspoor.		We stelden een regionale uitvoeringsagenda op voor de pilot eetstoornissen jeugd. Er is nog geen start gemaakt met de Wmo pilot lichte dagbesteding. Sinds kort is bekend dat er geen regionale middelen zijn om in te zetten voor deze pilot. Dit vraagt interne overweging op deelname aan deze pilot. We werken aan de doorontwikkeling van het team sociaal conform het herstelplan.

	Geïmplementeerde bevindingen en speerpunten van de Regiovisie Jeugd-hulp in ons beleid en in Team Sociaal.		We geven hier invulling aan, zodra de regionale uitvoeringsagenda Regiovisie Jeugd gereed is.
We stimuleren dat inwoners (jong en oud) gezond leven.	Een herijkt lokaal preventie akkoord.		Het integrale plan van aanpak GALA is gemaakt en goed gekeurd door het ministerie van VWS. Een aantal projecten is reeds in uitvoering. De overige projecten zullen starten in de loop van het jaar. De gemeente West Betuwe faciliteerde een opleiding positieve gezondheid voor de medewerkers van Welzijn West Betuwe. Zij werken nu vanuit dit gedachtegoed.
	Uitgevoerde activiteiten om gezond gewicht te stimuleren.		We stelden een projectleider volwassenen op gezond gewicht aan. Daarnaast breidden we de opdracht voor de buurtsportcoaches van Welzijn West Betuwe uit. Zij richten zich in de aanpak op twee groepen: kinderen en kwetsbare inwoners.

4-jaar doel

Meer inwoners doen actief mee aan de samenleving.

Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We implementeren de wettelijke taak tot de opvang van nieuwkomers.	De wettelijke taak tot de opvang van nieuwkomers en spreiding locaties is geïmplementeerd en geborgd in beleid en uitvoering.		
	Aantal te realiseren en gerealiseerde plekken is op koers.		De huisvesting van statushouders is voor de 1e helft van 2024 gerealiseerd. De opvang van ontheemden Oekraïne wordt gecontinueerd. De opgave als gevolg van de Spreidingswet is in voorbereiding.
We zorgen voor een inclusieve samenleving met ruimte voor diversiteit.	Een herijkte inclusieagenda.		Er staat een afspraak (25 april 2024) met een groep inwoners om de resultaten te evalueren.
	Een georganiseerde Regionale Regenboogconferentie in West Betuwe.		In overleg met de organisatie van de regenboogconferenties in Gelderland stelden we de conferentie uit tot 2025. We starten dit jaar met de voorbereiding en komen met een kort activiteitenplan voor 2024.

We versterken de inzet van de sociale basis.	Een positieve score ten opzichte van het landelijk gemiddelde voor langdurige sociale eenzaamheid.		Samen met de kerngroep eenzaamheid wordt een activiteitenplan opgesteld om uitvoering te geven aan de gestelde doelen. Er wordt een bewustwordingscampagne gericht op herkennen en normaliseren van eenzaamheid voorbereid. Wij faciliteren ontmoeting tussen inwoners. Wij organiseren deskundigheidsbevorderingstrainingen voor professionals in het voorveld. Samen met de buurthuizen in kernen wordt er ingezet op versterking van de samenwerking tussen WWB en lokale vrijwilligers door middel van lokale samenwerkingsafspraken. Wij sturen actief op de opdracht van Welzijn West Betuwe vanuit accounthouderschap.
--	--	---	---

4-jaar doel

Meer inwoners wonen langer passend thuis.

Jaardoel 2024	Resultaat	Voortgang	Toelichting
We implementeren en borgen de aanbevelingen uit de woonzorgvisie.	Een opgesteld programma Wonen en Zorg		De raad stelde op 26 maart 2024 de woonzorgvisie vast. In de woonzorgvisie zijn 4 thema's benoemd met daarbij de opgaven. Deze opgaven werken we uit in een uitvoeringsagenda. Hierin wordt duidelijk hoe en wanneer we een opgave oppakken en welke partners we daarbij nodig hebben. Het doel is om in Q4 2024 het uitvoeringsprogramma in de vorm van een programma wonen en zorg, vast te stellen. Hierbij leggen we een relatie met de ontwikkelingen in het GALA en IZA.
We toetsen verzoeken van zorgaanbieders aan het bestemmingsplan en het sociale normenkader zorgaanbieders.	Zorgaanbieders voldoen aan de eisen conform het bestemmingsplan en het normenkader.		We toetsen verzoeken voor woonzorg initiatieven aan het bestemmingsplan en het afwegingskader (normenkader). Het afwegingskader geeft antwoord op de vraag of het initiatief voorziet in een zorgbehoefte. Het afwegingskader leggen we in Q2 2024 aan het college voor.

<p>We versterken de regionale samenwerking als het gaat om beschermd wonen en maatschappelijke opvang.</p>	<p>Gemaakte prestatieafspraken met woningcorporaties t.a.v. beschermd wonen en maatschappelijke opvang.</p>		<p>In de prestatieafspraken namen we op dat jaarlijks maximaal 30% van de vrijkomende sociale huurwoningvoorraad beschikbaar is voor aandachtsgroepen. Personen die uitstromen uit beschermd wonen vallen onder de aandachtsgroepen.</p>
--	---	---	--

2. Financiële hoofdlijnen

Deze bestuursrapportage is het tweede P&C-product van het begrotingsjaar 2024. De rapportage geeft inzicht in de uitvoering van de begroting 2024 bij ongewijzigd beleid, er worden dus geen beleidsmatige keuzes in voorgesteld. De rapportage geeft de onvermijdelijke mee- en tegenvallers weer die zich voordoen of worden voorzien bij het uitvoeren van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid.

Wanneer de gemeenteraad de begroting vaststelt, wordt daarmee formele goedkeuring gegeven tot het doen van uitgaven in het eerste jaar. Met de vaststelling van de Programmabegroting 2024 is dus goedkeuring gegeven tot het doen van uitgaven in 2024. De begroting bevat daarnaast de meerjarenbegroting over de jaren 2025 tot en met 2027, welke ter kennisname naar de raad is gegaan. Hieruit volgt logischerwijs dat dit ook geldt voor begrotingswijzigingen. Dit betekent dat met het vaststellen van de eerste bestuursrapportage 2024 alleen het lopende jaar 2024 wordt geautoriseerd.

De rapportage geeft dus niet alleen inzicht in de uitvoering van de begroting in het lopende jaar, maar geeft afwijkingen ten opzichte van de begroting in de jaren 2025 tot en met 2027. Daarnaast wordt ook (al) een financieel inzicht gegeven voor het jaar 2028. Deze rapportage wordt immers het vertrekpunt voor de Perspectiefnota 2025.

De budgettaire gevolgen van deze rapportage zijn bepalend voor de financiële ruimte die het college en de gemeenteraad hebben om het coalitieakkoord uit te voeren. Uiteraard betekent dit niet dat niet scherp is gekeken of de ingediende afwijkingen daadwerkelijk onvermijdelijk zijn. In geval van tegenvallers is het mogelijk om richting het einde van het jaar bij te sturen. Het college heeft met inachtneming van de begrotingsregels getracht zoveel mogelijk knelpunten in de uitvoering op te vangen; alleen de onvermijdelijke tegenvallers die niet kunnen worden gecompenseerd of waarvan nog niet zeker is of deze kunnen worden gecompenseerd zijn opgenomen in deze rapportage.

Het financiële beeld

Bijdragen van het Rijk zijn goed voor ongeveer zestig procent van de totale inkomsten van de gemeente.

Vanaf 2026 wordt het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek 'samen de trap op en samen de trap af' geïndexeerd. Er wordt alleen een accres voor loon- en prijsontwikkelingen (LPO) verstrekt en een beperkt volume accres. In de Voorjaarsnota 2024 heeft het Rijk aangekondigd de nieuwe systematiek al vanaf 2024 in te voeren en de gemeenten tijdelijk te compenseren voor het nadeel.

In onderstaande tabel zijn de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 (jaarschijf 2024) en de (meerjaren)begroting (jaarschijven 2025-2028) opgenomen die volgen uit deze rapportage. Het financiële beeld laat zien er als volgt uit:

<i>Effect op begrotingsjaar</i>	<i>Bedragen x 1.000 euro</i>				
	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Saldo vastgestelde Begroting 2024 en verder	342	597	-2.021	-2.350	-3.466
Structurele effecten Tweede bestuursrapportage 2023	-321	-90	-17	-192	150
Structurele effecten Decemberwijziging 2023	-176	-166	-15	-15	-15
Brede school Beesd (raad 24-10-2023)	0	-41	79	-161	-159
IKC Geldermalsen (raad 19-12-2023)	0	-58	110	-199	-197
Saldo voor eerste bestuursrapportage 2024	-155	242	-1.865	-2.916	-3.686
Mee- en tegenvallers Gemeenschappelijke regelingen	0	-405	-414	-495	-611
Mee- en tegenvallers Indexeringen	0	0	0	0	0
Mee- en tegenvallers Programma 1-5	-1.833	217	299	431	516
Mee- en tegenvallers Algemene dekkingsmiddelen	793	-1.267	2.009	2.040	2.073
Mee- en tegenvallers Overhead	-455	-159	-159	-159	-159
Totaal mee- en tegenvallers eerste bestuursrapportage 2023	-1.495	-1.614	1.734	1.817	1.819
Saldo na eerste bestuursrapportage 2024	-1.650	-1.373	-130	-1.099	-1.867

Mee- en tegenvallers

Op basis van nieuwe inzichten, externe factoren of de uitvoering over de eerste vier maanden van dit jaar is het nodig om de begroting bij te stellen om het door de gemeenteraad vastgestelde beleid uit te kunnen voeren. Uiteraard is in het geval van tegenvallers scherp gekeken of sprake is van een onvermijdelijke tegenvaller of dat met inachtneming van de begrotingsregels een oplossing kan worden gevonden binnen de beschikbare budgetten.

We hebben de mee- en tegenvallers onderverdeeld in drie categorieën:

- Gemeenschappelijke regelingen: wijziging in de bijdrages vanuit de begrotingen 2025
- Indexaties: prijsstijgingen en inflatie e.d.
- Overig: dit betreft de mee- en tegenvallers per programma.

Daar waar het gaat om substantiële afwijkingen (minimaal 25.000 euro op programmaonderdeelniveau) worden deze toegelicht in hoofdstuk 3. in hoofdstuk 3.11 staan de budget neutrale aanpassingen.

Wat is niet meegenomen in deze eerste bestuursrapportage 2024.

De financiële resultaten van de jaarrekeningen van de diverse gemeenschappelijke regelingen zijn niet in deze rapportage verwerkt. De resultaatbestemming moet nog definitief vastgesteld worden door de algemeen besturen van de gemeenschappelijke regelingen. De resultaten hiervan verwerken we in de tweede bestuursrapportage 2024.

Op het moment van opstellen van dit raadsvoorstel heeft de doorrekening van de meicirculaire nog niet plaatsgevonden.

3. Toelichting op de afwijkingen

Gemeenschappelijke regelingen

	Bedragen x 1.000 euro				
Effect op begrotingsjaar	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1. Begrotingen gemeenschappelijke regelingen					
Begroting 2025 - Regio Rivierenland	0	11	11	11	11
Begroting 2025 - Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)	0	0	0	0	0
Begroting 2025 - Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)	0	-65	-47	-30	-83
Begroting 2025 - Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	0	0	0	0	0
Begroting 2025 - Werkzaak Rivierenland	0	-238	-265	-363	-426
Begroting 2025 - GGD Gelderland-Zuid (GGD)	0	-84	-84	-84	-84
Begroting 2025 - Avri	0	-29	-29	-29	-29
Begroting 2025 - Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)	0	0	0	0	0
Begroting 2025 - Belastingensamenwerking Rivierenland (BSR)	0	0	0	0	0
Totaal GR-en	0	-405	-414	-495	-611

1. Begrotingen gemeenschappelijke regelingen

Van de gemeenschappelijke regelingen waarin West Betuwe deelneemt zijn inmiddels de concept begrotingen 2025 ontvangen. Hierdoor is bekend met welke financiële bijdrage vanuit West Betuwe door de verschillende regelingen rekening is gehouden. Hoewel op het moment van samenstellen van deze rapportage de meeste begrotingen nog niet door de Algemeen Besturen van de regelingen zijn vastgesteld, wordt voor het scheppen van een volledig financieel beeld wel rekening gehouden met de (voorlopige) uitkomsten van de aangeboden begrotingen. Hierbij hebben we nog geen rekening gehouden met de ingediende zienswijzen.

Indexaties

	<i>Bedragen x 1.000 euro</i>				
Indexeringen	2024	2025	2026	2027	2028
Begroting 2025 - Regio Rivierenland	0	-25	-25	-25	-25
Begroting 2025 - Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)	0	-513	-518	-525	-554
Begroting 2025 - Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)	0	-222	-222	-222	-222
Begroting 2025 - Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	0	-20	-20	-20	-20
Begroting 2025 - Werkzaak Rivierenland	0	-124	-124	-124	-124
Begroting 2025 - GGD Gelderland-Zuid (GGD)	0	-102	-102	-102	-102
Begroting 2025 - Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)	0	-346	-351	-351	-351
Begroting 2025 - Belasting samenwerking Rivierenland (BSR)	0	-13	-13	-13	-13
Indexering project (t)huisvesting	-64	-63	-62	-60	-59
Indexering IHP	0	0	-11	341	-90
Indexering onderhoud groen/watergangen	-43	-43	-43	-43	-43
Indexering onderhoud begraafplaatsen	-32	-32	-32	-32	-32
Indexering wegbeheer groot onderhoud	-528	-190	-190	-190	-190
Indexering wegbeheer exploitatie	-55	-55	-55	-55	-55
Indexering kapitaallasten rehabilitatie wegen	0	-28	-28	-28	-28
Indexering kapitaallasten projecten wegen	0	-90	-90	-90	-90
Indexering DVO Avri lbor	-55	-55	-55	-55	-55
Indexering verzekeringspremie kerktorens	-13	-13	-13	-13	-13
Herziene indexering huuropbrengsten MFC Klokhuis Beesd	-14	-14	-14	-14	-14
Indexering toevoeging BR Afschrijving sportterreinen	-76	-76	-76	-76	-76
Indexering subsidies	-173	-173	-173	-173	-173
Totaal	-1.053	-2.199	-2.217	-1.871	-2.331
Dekking stelpost Loon- en prijsstijgingen	1.053	2.199	2.217	1.871	2.331
Totaal	0	0	0	0	0

Indexeringen gemeenschappelijke regelingen

De concept begrotingen 2025 van de gemeenschappelijke regelingen zijn inmiddels ontvangen. In deze begrotingen staat de financiële bijdrage voor de gemeente West Betuwe. Voor een aantal gemeenschappelijke regelingen betreft dit een verhoging van de financiële bijdrage. Deels wordt deze verhoging veroorzaakt door indexatie van lonen en prijzen. Hoewel op het moment van samenstellen van deze rapportage de meeste begrotingen nog niet door de Algemeen Besturen van de regelingen zijn vastgesteld, wordt voor het scheppen van een volledig financieel beeld wel rekening gehouden met de (voorlopige) uitkomsten van de aangeboden begrotingen.

Aanvullende indexatie krediet (t)Huisvesting

De totale indexering van het krediet (t)Huisvesting komt uit op een bedrag van 1.950.000 euro. Bij de decemberwijziging 2023 brachten we hiervan al 1.100.000 euro ten laste van de stelpost Prijsstijgingen 2023. Binnen de post Onvoorzien is onvoldoende ruimte om de resterende prijsstijgingen op te vangen. Daarom volgen we de bestendige lijn ten aanzien van de prijsstijgingen, namelijk het bijramen van 850.000 euro ten laste van de stelpost Prijsstijgingen 2024. Na verwerking van de prijsstijgingen komt het krediet uit op een bedrag van 15.100.000 euro.

Indexering Integraal Huisvestingsplan onderwijsgebouwen (IHP)

De normbedragen voor onderwijshuisvesting indexeren wij jaarlijks op basis van cijfers van de VNG. De indexering voor de Bouwkosten in 2024 betreft 12,72%. De systematiek van de prijsbijstelling van de normbedragen onderwijshuisvesting is vastgelegd in de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs West Betuwe.

Indexering budgetten openbare ruimte

Als gevolg van de gestegen marktprijzen is een indexatie van een aantal budgetten noodzakelijk. Zo hanteren de hoveniersbedrijven een indexering van 4,6% wat effect heeft op het groenonderhoud. De GWW-index (Grond-, Weg-, en Waterbouw) hanteert een index van 5,2%. Omdat nog niet op alle onderdelen zicht is op de kostenstijgingen komen we hier in de tweede bestuursrapportage 2024 nog verder op terug.

Onderstaande budgetten in de begroting worden geïndexeerd:

- Onderhoud groen/watergangen 43.000 euro
- Onderhoud begraafplaatsen 32.000 euro (toevoegen reserve begraafplaatsen)
- Wegbeheer; groot onderhoud 528.000 euro (toevoegen reserve wegen)
- Wegbeheer; exploitatie 52.000 euro
- Wegbeheer; vervanging 28.000 euro (toevoegen reserve Dekking afschrijving rehabilitatie wegen)
- Wegbeheer; projecten 90.000 euro (toevoegen reserve Dekking afschrijving rehabilitatie wegen)
- DVO Avri Ibor 2024 55.000 euro

Indexering verzekeringspremies kerktorens

Zoals ook al aangegeven in de jaarrekening 2023, is de opstalverzekering voor de kerktorens verhoogd (geïndexeerd), maar de begroting (nog) niet. Deze aanpassing komt ten laste van de stelpost Prijsstijgingen.

Herziene indexering huuropbrengsten MFC Klokhuis Beesd

Het betreft herziening van de te hoge indexering In 2023.

Indexering toevoeging bestemmingsreserve Dekking afschrijving sportterreinen

De gemeenteraad stelde in september 2021 de kadernota harmonisatie beweeg- en sportbeleid 2022-2026 vast. Sindsdien zijn de kosten voor renovaties sportterreinen met gemiddeld 25 procent gestegen. Met name de prijzen van kunstgrasvelden zijn gestegen door prijsstijging oliegebonden producten. Als gevolg van deze prijsverhoging verhogen we de toevoeging aan de bestemmingsreserve afschrijving sportterreinen met 76.000 euro.

Indexering subsidies maatschappelijke diensten

Het subsidieprogramma Sociaal Maatschappelijke Diensten 2024 is vastgesteld. Ook is besloten om vanaf nu jaarlijks het prijsindexeringspercentage van de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) te volgen voor de gesubsidieerde diensten, wat voor 2024 een indexering betekent van 4.7%. Hier voor wordt 173.000 euro ten laste gebracht van de post nog te verdelen loon- en prijsstijgingen.

Overige mee- en tegenvallers

Programma 1 Besturen

Effect op begrotingsjaar	Bedragen x 1.000 euro				
	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1. Actualisatie raadsbudgetten	-95	-55	-55	-55	-55
2. Actualisatie budgetten griffie	-92	-15	-15	-15	-15
3. Actualisatie wachtgelden oud wethouders	64	32	0	0	0
4. Aanpassing en uitbreiding bluswaterinstallaties	-305	-215	-215	0	0
5. Overige mee- en tegenvallers	0	0	0	0	0
Totaal programma	-427	-252	-285	-70	-70

1. Actualisatie raadsbudgetten

De budgetten voor de raad en raadscommissies stammen nog vanuit de fusie en zijn een samenvoeging van de budgetten van de drie voormalige gemeenten. In werkelijkheid blijkt dat de budgetten op onderdelen structureel tekort schieten, voornamelijk vanwege hogere lasten licenties, onderhoud programmatuur en presentiegelden. Op basis van de werkelijke lasten in de afgelopen jaren is het budget opnieuw geraamd, wat leidt tot een structureel nadeel van 54.700 euro. In 2024 is er tevens een incidenteel nadeel van 40.000 euro in verband met de aanbesteding voor een nieuw raadsinformatiesysteem.

2. Actualisatie budget griffie

Het budget voor de griffie stamt nog vanuit de fusie en is een samenvoeging van de budgetten van de drie voormalige gemeenten. In werkelijkheid blijkt dat het budget op onderdelen structureel tekort schiet, met name vanwege uitbestede werkzaamheden en opleidingen. Op basis van de werkelijke lasten in de afgelopen jaren is het budget opnieuw geraamd, wat leidt tot een structureel nadeel van 14.825 euro. In 2024 is er tevens een incidenteel nadeel van 77.000 euro als gevolg van inhuur vanwege ziekteverlof.

3. Actualisatie wachtgelden oud wethouders

Eind 2023 is het aantal oud wethouders dat gebruik maakt van de wachtgeldregeling afgenomen, waardoor ook de (tijdelijke) wachtgeldlasten voor 2024 en 2025 lager uitvallen.

4. Aanpassing en uitbreiding bluswaterinstallaties

De veiligheidsregio heeft geconstateerd dat er op enkele plekken verouderde en in het buitengebied te weinig bluswaterinstallaties aanwezig zijn. Voor de echt urgente plekken is een bedrag van 90.000 euro nodig. Deze voeren we in 2024 uit. Daarnaast zijn er locaties met een maatschappelijke functie (scholen, sportgebouwen, dorpshuizen etc.) waar geen of te weinig bluswaterinstallaties zijn. Om deze locaties ook te voorzien van een bluswaterinstallatie is een bedrag van circa 645.000 euro nodig. Hiervan kunnen we in 2024 ongeveer een derde realiseren.

5. Overige mee- en tegenvallers (< 25.000 euro)

Niet van toepassing bij dit programma.

Programma 2 Wonen

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1a. Winstnemingen grondexploitatie-woningbouw	-447	-412	280	0	0
1b. Toevoegingen winstnemingen grondexploitatie aan AR Grex	447	412	-280	0	0
2. Rentetoevoegingen verliesvoorzieningen Grex	-51	-52	-53	-135	-49
3. WRP 2025	0	774	774	774	774
4. Golfbaan The Dutch	-533	0	0	0	0
5. Overige mee- en tegenvallers	0	0	0	0	0
Totaal programma	-584	722	721	639	725

1. Winstnemingen grondexploitatie-woningbouw

Als gevolg van de actualisatie van de meerjaren prognose grondexploitaties (MPG) bij de jaarrekening 2023 wijzigen de hoogte en het jaar van de winstnemingen van de winstgevende complexen. Omdat de winstneming wordt toegevoegd aan de algemene reserve Grondexploitatie, heeft dit voor de exploitatie geen effect. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het MPG 2024.

2. Rentetoevoegingen verliesvoorzieningen Grex

Bij de jaarrekening 2023 zijn op basis van het MPG 2024 de verliesvoorzieningen geactualiseerd. Aan deze voorziening moet jaarlijks, ten laste van de exploitatie, 2 procent rente worden toegevoegd om aan het eind van de planperiode het geraamde tekort te kunnen opvangen. Ten opzichte van de huidige ramingen moet er jaarlijks meer aan de voorziening worden toegevoegd. Het extra bedrag voor 2027 is hoger doordat de planperiode voor het Molenblok met een jaar is opgeschoven en er voor dit complex in 2027 geen rentetoevoeging was geraamd.

3. WRP 2025

Op 23 april is het Water- en Rioleringsprogramma (WRP) 2025-2029 vastgesteld. Door de gestegen kosten van kosten van andere taakvelden (bijvoorbeeld vegen van wegen en baggeren) en hogere btw-lasten wordt er vanaf 2025 ruim 774.000 euro meer aan het WRP toegerekend. Voor de gemeentelijke begroting is dit een voordeel.

4. Golfbaan The Dutch

Voor The Dutch worden in 2024 de volgende kosten verwacht met een totaal bedrag van 533.000 euro. Deze kosten zijn niet begroot.

- Kosten van de projectleider voor de afwikkeling van dit project. Deze kosten bedragen naar verwachting 112.000 euro;
- Een bedrag van 263.500 euro voor de adviseringsuren voor de omgevingsdienst waarbij dit jaar nog veel inspanningen te verwachten zijn in verband met toezicht en handhaving in het kader van de afronding van het 'interimplan' en de transitie naar PvA6.0;
- Een bedrag van 65.000 euro voor het afhandelen van beroepszaken waar de expertise van een advocaat wordt ingezet;
- Een bedrag van 27.500 euro voor de inhuur van externe bureaus ten behoeve van jaarlijks terugkerende monitoringsronde grondwater, adviezen milieu- en geotechniek en onderzoek omgeving (grondwater en luchtkwaliteit);
- Een bedrag van 50.000 euro voor afhandeling van WOO verzoeken;
- Een bedrag van 15.000 euro voor bewonersavonden (uitgangspunt 3 avonden).

5. Overige mee- en tegenvallers (< 25.000 euro)

Niet van toepassing bij dit programma.

Programma 3 Werken

Bedragen x 1.000 euro

<i>Effect op begrotingsjaar</i>	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1a. Winstnemingen grondexploitatie-bedrijventerreinen	0	0	-398	400	0
1b. Toevoegingen winstnemingen grondexploitatie aan AR Grex	0	0	398	-400	0
2. Overige mee- en tegenvallers	0	0	0	0	0
Totaal programma	0	0	0	0	0

1. Winstnemingen grondexploitatie-bedrijventerreinen

Als gevolg van de actualisatie van de meerjaren prognose grondexploitaties (MPG) bij de jaarrekening 2023 wijzigen de hoogte en het jaar van de winstnemingen van de winstgevende complexen. Omdat de winstneming wordt toegevoegd aan de algemene reserve Grondexploitatie, heeft dit voor de exploitatie geen effect. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het MPG 2024.

2. Overige mee- en tegenvallers (< 25.000 euro)

Niet van toepassing bij dit programma.

Programma 4 Leven

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1. Klimaatverandering openbaar groen	-200	-200	-200	-200	-200
2. Klimaatverandering onderhoud begraafplaatsen	-40	-40	-40	-40	-40
3. Achterstallig onderhoud civiele kunstwerken	-306	0	0	0	0
4. DVO beheer openbare ruimte Avri	-43	-43	-43	-43	-43
5. Verenfonds	65	0	0	0	0
6. Huisvesting bijzonder basisonderwijs	41	41	41	41	41
7. Zonnepanelen de Burcht van Haeften	0	-13	-13	-12	-12
8. Snippergroen	-24	-24	-24	-24	-24
9. Windvaan 25	37	52	52	52	52
10. Huisvesting gymzalen en Gymzalen gemeentelijk eigendom	-36	-36	-36	-36	-36
11. Aanbesteding IKC Geldermalsen	0	0	75	74	73
12. Buurt- en clubhuizen niet in eigendom	-40	-40	0	0	0
13. Uniformering dorpshuizen/MFC's met sportvoorziening	-325	0	0	0	0
14. Overige mee- en tegenvallers	17	17	17	17	17
Totaal programma	-854	-286	-171	-172	-172

1. Klimaatverandering openbaar groen

Door de klimaatverandering begint het groeiseizoen eerder en loopt langer door. Hierdoor wordt het groeiseizoen langer waardoor vaker plantsoen onderhoud en gemaaid moet worden om het gewenste beeld te bereiken. Op basis van 2023 is de verwachting is dat er twee extra onderhoudsrondes en vier maai beurten extra nodig zijn in 2024. Dit komt neer op ongeveer 200.000 euro.

2. Klimaatverandering onderhoud begraafplaatsen

Door de klimaatsverandering begint het groeiseizoen eerder en loopt langer door. Hierdoor wordt het groeiseizoen langer waardoor vaker geschoffeld en gemaaid moet worden om het gewenste beeld te bereiken. Op basis van 2023 is de verwachting dat 40.000 euro extra nodig is. Dit bedrag zal worden toegevoegd aan de onderhoudsreserve begraafplaatsen.

3. Achterstallig onderhoud civiele kunstwerken

Onderhoud aan het areaal civiele kunstwerken heeft sinds het ontstaan van de gemeente West Betuwe, in verband met capaciteitstekort, ad hoc plaatsgevonden. Door het ad hoc onderhoud de afgelopen 5 jaar is achterstallig onderhoud ontstaan. De omvang is bepaald door de in december 2023 uitgevoerde inspectie van alle 133 gemeentelijke civiele kunstwerken. De bevindingen van de inspectie zijn uitgewerkt in het programma 'Civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034'. De gemeenteraad heeft dit programma op 29 mei 2024 vastgesteld.

Achterstallig onderhoud kan leiden tot schade, kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Het achterstallig onderhoud moet daarom zo spoedig mogelijk worden weggewerkt. Dat willen wij in 2024 bereiken. Hiervoor is niet voldoende budget beschikbaar.

Op basis van de uitgevoerde kunstwerkeninspectie bedragen de kosten van het wegwerken van het achterstallig onderhoud in 2024 526.000 euro.

De gemeente West Betuwe heeft een egaliseringsreserve gevormd voor dagelijks en groot onderhoud, om schommelingen in de jaren te voorkomen. In 2024 bedraagt de stand van de reserve 220.000 euro, waardoor er nog 306.000 euro incidenteel toegevoegd moet worden aan deze reserve.

4. Dienstverleningsovereenkomst (DVO) beheer openbare ruimte Avri

De DVO Ibor die Avri voor de gemeente uitvoert is voor 2024 143.000 euro duurder dan begroot 2024. Dit heeft 4 oorzaken:

1. Indexering:

In de dienstverleningsovereenkomst met Avri is afgesproken jaarlijks de afgesproken prijsindex (2024: 3,75%) door te voeren op de verschillende onderdelen.

2. Teruglopen aantal WSW medewerkers:

Avri voert een groot deel van de DVO uit met mensen met een WSW achtergrond. Er zijn echter steeds minder medewerkers uit deze doelgroep beschikbaar waardoor duurdere krachten ingezet worden (reguliere medewerkers of aannemers). Dit werkt kostenverhogend.

3. Klimaat:

Het groeiseizoen wordt door de klimaatsverandering steeds langer waardoor extra onderhoud/meer onderhoudsronden nodig zijn om het groen- en wegen areaal op het gewenste beeld te onderhouden.

4. Areaaluitbreiding:

Door de uitbreiding van het areaal wegen en verhardingen (Plantage en diverse uitbreidingslocaties) is meer onderhoudsbudget nodig voor het onderhoud.

De stijging van 143.000 euro kan gedekt worden uit:

- Stelpost Prijsstijgingen 55.000 euro
- Stelpost Areaalontwikkelingen 45.000 euro
- Begrotingssaldo 43.000 euro

5. Verenfonds

In de Perspectiefnota 2024 is incidenteel 225.0000 euro toegekend voor de veerdiensten, vanwege het uitgangspunt dat Provincie geen financiële bijdrage zou leveren nu het Verenfonds stopt. Dat doet de provincie wel, zo blijkt uit een recent uitspraak PS (Statenbrief). De gemeente betaalt nog steeds een substantiële bijdrage, maar er is nu financiële hulp van de provincie waardoor het gereserveerde bedrag bijgesteld wordt.

Voor de afwikkeling in 2024 verwachten we een financieel voordeel van 65.000 euro. De onzekere factoren zijn of de provincie Gelderland voldoende financiële middelen heeft gereserveerd (voor alle veren met een groot tekort) en de onduidelijkheid over het exploitatie tekort van de (recreatieve) veerdiensten.

6. Huisvesting bijzonder basisonderwijs:

Door de nieuwbouw van basisscholen (kindcentra) zien we een toename van het aantal kinderopvanglocaties en buitenschoolse opvang. Hierdoor neemt de huuropbrengst structureel met 41.000 euro toe.

7. Zonnepanelen De Burcht van Haeften

De gemeenteraad heeft een krediet van 100.000 euro beschikbaar gesteld voor vervanging van de zonnepanelen bij MFC de Burcht van Haeften. De kapitaallasten hiervan bedragen vanaf de begroting 2025 13.000 euro.

8. Snippergroen

Vanwege klimaatadaptatie en de energietransitie, wordt er steeds minder snippergroen verkocht. Als we minder groen verkopen is er structureel ook minder opbrengst. Nu is ingeschat dat de verkoopopbrengst van snippergroen structureel circa 24.000 euro lager wordt.

9. Windvaan 25

Eind 2023 is de Windvaan 25 te Geldermalsen aangekocht voor nieuwkomers. In het raadsvoorstel zijn de kosten voor de aankoop geregeld, maar niet de budgetten voor de exploitatie en onderhoud van het pand. Ook zijn de huuropbrengsten voor de Windvaan hier niet in meegenomen.

Per saldo resulteert dit in een structureel voordeel voor de Windvaan, vooral veroorzaakt door huuropbrengsten. Het voordeel bedraagt 36.900 euro in 2024. Vanaf 2025 en verder bedraagt het voordeel 51.900 euro. Het hogere voordeel vanaf 2025 komt omdat in 2024 er pas vanaf april huuropbrengsten zijn.

10. Huisvesting gymzalen en Gymzalen gemeentelijk eigendom

Zoals aangegeven in de jaarrekening 2023 zijn de belastingen, energie-, schoonmaak- en verzekeringskosten van de gymzalen verhoogd en de begroting niet. Per saldo resulteert dit in totaal in een structureel nadeel van 36.000 euro.

11. IKC Geldermalsen

Door een gunstige aanbesteding van de nieuwbouw van het IKC Geldermalsen is 1,5 miljoen euro van het krediet niet nodig. De te verwachte kapitaallast zal daardoor, met ingang van 2026, 75.000 euro lager zijn.

12. Buurt en clubhuizen niet in eigendom

In 2023 nam het college een voorstel aan omtrent het dorpshuis De Koels te Vuren. In dit voorstel werd ingestemd met een extra bijdrage aan dit dorpshuis van 40.000 euro in 2024 en 2025 (25.000 euro als instandhoudingsbijdrage, 15.000 euro ter dekking van het exploitatietekort). Deze bijdrages resulteren in een incidenteel nadeel van 40.000 euro voor 2024 en 2025.

13. Uniformering regelingen en afspraken rond dorpshuizen en MFC's met een sportvoorziening

In 2020 is besloten de huidige regelingen en afspraken rond dorpshuizen en MFC's met een sportvoorziening te uniformeren. Aan dit voornemen is tot op heden geen invulling gegeven. Vanwege de ontstane urgentie is in de decemberraad van 2023 besloten om in 2024 eenmalig 325.000 euro beschikbaar te stellen voor de aanstelling van een projectleider en het vormen van een bestemmingsreserve voor de dekking van negatieve exploitatiekosten in 2024 en 2025.

14. Overige mee- en tegenvallers (< 25.000 euro)

Voor uitlopend op de uitkomsten van het project Financieel Fit West Betuwe heeft het college al besloten om het budget voor de gladheidsbestrijding met 12.500 euro te verlagen en het budget voor onderwijsachterstandenbeleid met 4.350 euro.

Programma 5 Omzien

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1. Wmo dagbesteding	33	33	33	33	33
2. Overige mee- en tegenvallers	0	0	0	0	0
Totaal programma	33	33	33	33	33

1. Wmo dagbesteding

Gemeente Nijmegen betaalt vanaf 2023 de plaatsen voor maatschappelijke opvang aan de Kwelkade in Tiel. Hierdoor ontstaat het structurele voordeel van 33.000 euro.

2. Overige mee- en tegenvallers (< 25.000 euro)

Niet van toepassing bij dit programma.

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x 1.000 euro

<i>Effect op begrotingsjaar</i>	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1. Algemene uitkering/effect decembercirculaire 2023	-438	-400	-328	-283	-240
2. Algemene uitkering/voorjaarnota Rijk (restant opschalingskorting)	0	-1.602	1.602	1.588	1.578
3. Algemene uitkering/voorjaarnota Rijk (afrekening BCF 2023)	497	0	0	0	0
4. Algemene uitkering/voorjaarnota Rijk (actualisatie afrekening BCF)	690	690	690	690	690
5. Hoofdlijnenakkoord 2024-2028 PVV, VVD, NSC en BBB	pm	pm	pm	pm	pm
6. BSR (actualisatie OZB-opbrengsten)	45	45	45	45	45
7. Overige mee- en tegenvallers	0	0	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	793	-1.267	2.009	2.040	2.073

1. Algemene uitkering/effect decembercirculaire 2023

De decembercirculaire 2023 heeft voor West Betuwe de volgende effecten:

Bedragen x 1.000 euro

<i>Effect op begrotingsjaar</i>	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lagere algemene uitkering	-441	-403	-330	-285	-241
Hogere OZB-opbrengsten	3	3	2	2	1
Effect decembercirculaire 2023	-438	-400	-328	-283	-240

Dit effect wordt veroorzaakt door:

<i>Effect op begrotingsjaar</i>	<i>Bedragen x 1.000 euro</i>				
	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Actualisatie huishoudens met een laag inkomen	-560	-560	-560	-560	-560
Uitkeren verdeelreserve	70	0	0	0	0
Hoeveelheidsverschillen (met name actualisatie inwoners)	52	160	232	277	320
Effect decembercirculaire 2023	-438	-400	-328	-283	-240

Actualisatie huishoudens met een laag inkomen

In de decembercirculaire is deze maatstaf door het CBS geactualiseerd. Voor West Betuwe zijn de gegevens ongewijzigd gebleven. Landelijk is er echter sprake van een toename met ongeveer drie procent. Hierdoor zou de landelijke compensatie voor deze maatstaf met ongeveer 215 miljoen euro stijgen. Omdat de omvang van het gemeentefonds echter gelijk blijft, worden alle gemeenten vervolgens voor 215 miljoen euro “gekort” door het verlagen van de overige maatstaven. Voor West Betuwe gaat het om een structureel nadeel van 560.000 euro vanaf 2024. Landelijk is er geen éénduidig beeld. Er is sprake van 237 gemeenten met een hoger aantal. In 88 gemeenten (zoals West Betuwe) bleef het aantal lage inkomens gelijk. Zij profiteren dus niet van de stijging van het aantal lage inkomens maar worden wel geconfronteerd met de daling van de uitkeringsfactor. En in 17 gemeenten waren er in de circulaire minder lage inkomens dan in de septembercirculaire. Zij hebben dus een dubbele daling: minder lage inkomens, én een lagere uitkeringsfactor.

Uitkeren verdeelreserve

De beheerders van het gemeentefonds houden voorzichtigheidshalve een deel van het fonds in reserve tot de definitieve vaststelling van de uitkeringsjaren kan plaatsvinden en/of als er voldoende zekerheid bestaat over de hoogte van de verschillende verdeelmaatstaven. Voor 2021, 2022 en 2024 wordt nu een gedeelte van deze reserve vrijgegeven.

Actualisatie inwoners

De geringe aanpassing van deze aantallen levert vanaf 2024 een iets hogere algemene uitkering op. Hierbij is rekening gehouden met het (voorlopige) inwoneraantal per 1 januari 2024.

2. Algemene uitkering/opschalingskorting

In het regeerakkoord van Rutte II is een opschalingskorting opgenomen die opliep van 60 miljoen euro landelijk in 2015 tot 975 miljoen euro vanaf 2025. Deze opschalingskorting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Nu was het beoogde efficiencyvoordeel al dubieus,

maar dat verviel helemaal toen de beleidswijziging ‘opschalen van alle gemeenten naar 100.000+ gemeenten’ nooit is gerealiseerd en van tafel is gegaan. In het kader van het coalitieakkoord Rutte IV is de geplande korting gedurende de jaren 2023-2025 geschrapt en bleef de al doorgevoerde korting van 300 miljoen euro gehandhaafd. Vanaf 2026 zou dus de laatste stap van 675 miljoen euro alsnog worden gekort. In de Voorjaarnota 2024 van het rijk is de afschaffing van het restant van de opschalingskorting vanaf 2026 aangekondigd. Voor West Betuwe zou dit een structureel voordeel van 1,6 miljoen euro vanaf 2026 opleveren.

Het terugdraaien van deze, door gemeenten oneerlijk beschouwde, korting gaat wel gepaard met een eenmalige korting van 675 miljoen euro in 2025 en het versneld invoeren van een nieuwe financieringssysteem.

Eenmalige korting van 675 miljoen euro in 2025

In zijn beschouwing over de voorjaarsnota 2024 van het Rijk geeft de Raad van State aan dat de gemeenten in 2025 eenmalig 675 miljoen euro opschalingskorting moeten dragen omdat daardoor “het Rijk een gat in zijn begroting van 2025 kan overbruggen.”. Dit is de eerste keer dat een tekort op de rijksbegroting uitdrukkelijk wordt genoemd als de reden voor de korting van op het gemeentefonds van 675 miljoen euro in 2025

Nieuwe normeringssystematiek

Tot en met 2025 werd de bestaande normeringssystematiek (nog) toegepast. Dit is de zogenaamde “samen de trap op en samen de trap af” methode waarbij de omvang van het gemeentefonds groeit c.q. krimpt in dezelfde mate als de rijksuitgaven zich ontwikkelen. In het coalitieakkoord van Rutte IV is (éénzijdig) besloten deze systematiek vanaf 2026 stop te zetten. In de beantwoording van de vragen vanuit de kamer bij de voorjaarsnota 2023 heeft minister Kaag aangegeven dat het gemeentefonds in 2026 circa 1,9 miljard euro en vanaf 2027 circa 2,7 miljard euro hoger zou zijn geweest als de koppeling met de rijksuitgaven in deze jaren voorgezet zou worden. Hierbij is rekening gehouden met het structureel beschikbaar stellen van een bedrag van 1 miljard euro. Het blijven volgen van de oude systematiek voor de algemene uitkering zou voor West Betuwe in 2026 ongeveer 4,5 miljoen euro meer aan algemene uitkering opleveren en vanaf 2027 structureel 6,3 miljoen meer.

Nu wordt deze nadeligere methodiek al vanaf 2024 ingevoerd met de aankondiging dat gemeenten tijdelijk gecompenseerd gaan worden voor het extra nadeel. Een en ander zal naar verwachting in de meicirculaire 2024 worden uitgewerkt.

In het coalitieakkoord Rutte IV was opgenomen dat bij het uitwerken van een nieuwe normeringssystematiek, de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied voor gemeenten zou worden betrokken. Overigens een vreemde constructie dat gemeenten het gat moeten dichten dat door rijksmaatregelen wordt veroorzaakt door burgers en bedrijven te confronteren met hogere belastingen. Gemeenten zijn dan immers de boodschapper van het slechte nieuws over belastingverzwaringen als gevolg van rijksmaatregelen,

3. Algemene uitkering/afrekening BCF 2023

De gemeenten hebben in 2023 niet 359 miljoen euro, maar 573 miljoen euro minder btw gedeclareerd dan er in het btw-declaratiefonds zit. Daarom krijgen ze alsnog 214 miljoen euro nabetaald. Dit is opgenomen in de voorjaarsnota 2024 van het Rijk. In de septembercirculaire 2023 werd de eerste 359 miljoen euro uitbetaald.

Voor West Betuwe gaat het om een incidenteel voordeel van 497.000 euro in 2024.

4. Algemene uitkering/actualisatie stelpost BCF afrekening

Gemeenten mogen in de begroting een stelpost opnemen van maximaal 100 procent van de laatste BCF-afrekening. Vanaf 2024 mogen we een stelpost ramen van 1,25 miljoen euro. Tot nu toe hadden we 560.000 euro geraamd (75 procent van 742.000 euro). Het voordeel van een hogere stelpost is 690.000 euro structureel.

5. Hoofdlijnenakkoord 2024-2028 van PVV, VVD, NSC en BBB

Op 16 mei 2024 is het Hoofdlijnenakkoord tussen de fracties van PVV, VVD, NSC en BBB gepubliceerd.

In het akkoord is het volgende (niet) opgenomen over de gemeentefinanciën:

Nieuwe normeringssystematiek/verruiming gemeentelijk belastinggebied/compensatie ravijn

In het akkoord is geen aparte paragraaf opgenomen over het gemeentefonds. Er wordt niet gesproken over een compensatie van de gemeenten voor het ravijn, dat mede wordt veroorzaakt door het eenzijdig invoeren van de nieuwe normeringssystematiek door het kabinet Rutte IV. Gemeenten moeten dus het door het rijk en VNG becijferde gat van rond de 3 miljard euro zelf maar opvangen.

Ook wordt niet gesproken over een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied om dit gat te kunnen opvangen. Sterker nog, er zal worden ingezet op afspraken met gemeenten om de stijging van de ozb te maximaleren.

Specifieke uitkeringen naar gemeentefonds met 10 procent efficiencykorting

In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet wordt een overheveling van alle specifieke uitkeringen naar het gemeente- en provinciefonds aangekondigd, met daarbij 10 procent efficiëntiekorting. Dat moet vanaf 2026 638 miljoen besparen voor het rijk. De BUIG blijft hierbij overigens buiten beschouwing. Normaal gesproken past het rijk een efficiëntiekorting toe als er taken naar de gemeente gaan, nu wordt er een korting toegepast bij het wijzigen van de bekostiging vanuit het rijk. Het is de vraag in hoeverre gemeenten en provincies dit bedrag kunnen besparen door lagere administratieve- en controlelasten.

Besparing jeugdzorg

De besparingen op het gemeentefonds vanwege de jeugdzorg van 500 miljoen euro in 2026 en 511 miljoen euro vanaf 2027, komen te vervallen. In de Hervormingsagenda van de jeugdzorg was deze extra besparing uit het Coalitieakkoord Rutte IV ingeboekt, waarbij het rijk aan zet was deze besparing te

realiseren door het aanpassen van de nodige wet- en regelgeving (o.a. invoeren van een eigen bijdrage). Voor de gemeenten zou dit budget neutraal moeten zijn.

De taakstelling op de dossiers met overeenstemming (landelijk structureel 1 miljard euro per jaar) blijft van kracht.

Bij de vaststelling van de (meerjaren)begroting 2024 heeft de raad besloten om het aandeel van West Betuwe in deze taakstelling (2,1 miljoen euro) vanaf 2026 ten laste van de algemene middelen te brengen.

6. Actualisatie opbrengsten raming BSR

Door BSR is onlangs een prognose voor de belastingopbrengsten 2024 gemaakt. Als gevolg van deze prognose vallen de OZB-opbrengsten structureel 128.400 euro hoger uit. Door de hogere WOZ-waarden die hieraan ten grondslag liggen, valt de OZB-korting in de algemene uitkering 83.800 euro hoger uit. Per saldo is er dus sprake van een structureel voordelig effect van 44.600 euro.

7. Overige mee- en tegenvallers (< 25.000 euro)

Niet van toepassing bij dit programma.

Overhead

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	2024	2025	2026	2027	2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1. Financieel Fit West Betuwe	-41	0	0	0	0
2. Mobiliteit/dienstreizen	-100	-100	-100	-100	-100
3. Traineebudget	-43	-43	-43	-43	-43
4. Budget werving en selectie	-100	0	0	0	0
5. Budget Structurele afwezigheid	-155	0	0	0	0
6. Facilitaire budgetten	-16	-16	-16	-16	-16
7. Overige mee- en tegenvallers	0	0	0	0	0
Totaal Overhead	-455	-159	-159	-159	-159

1. Financieel Fit West Betuwe

Begin 2024 startten we het project Financieel Fit West Betuwe, gericht op een gezonde meerjarenbegroting. Voor de uitvoering van het project zijn incidenteel aanvullende middelen nodig op het werkbudget voor concerncontrolling. Voor de uitvoering van de benchmark formatie en kosten is een aanvulling nodig van 26.000 euro en voor het participatietraject is 15.000 euro nodig. Dit leidt tot een nadeel voor de begroting van 41.000 euro.

2. Mobiliteit/dienstreizen

Het budget dienstreizen telt nog uit de tijd van de gemeentelijke herindeling en is feitelijk een optelsom van de budgetten van de drie voormalige gemeenten. Na de herindeling gold eerst een overgangsregeling voor het werken op meerdere locaties en vervolgens kwamen de twee jaren met lockdowns vanwege de corona pandemie. De cijfers over 2022 en 2023 gaven vervolgens het reële beeld dat voor de grotere gemeente West Betuwe, met als uitgangspunt dichtbij de inwoners werken, meer dienstreizen gemaakt worden. De reële kosten zijn 100.000 euro hoger dan het beschikbare budget. Dit nadeel komt ten laste van het begrotingssaldo.

3. Traineebudget

Sinds 2022 neemt de gemeente West Betuwe deel aan het traineeship van Rivierenland. Hiervoor heeft de gemeente een overeenkomst afgesloten. We nemen drie trainees af. Hiervoor beschikken we over structureel budget van 164.081 euro. Sinds 1 januari 2023 zijn deze trainees werkzaam in team flexibele kern.

Het budget is te laag omdat alleen de salarislasten zijn begroot. Overige kosten zoals opleidingskosten, reiskosten en kosten voor werven en selectie waren niet in de begroting meegenomen. Daarom moet het budget voor de trainees structureel met 43.027 euro opgehoogd worden.

4. Budget werving en selectie

Een krappe arbeidsmarkt heeft tot gevolg dat we meer inspanning moeten leveren om aan goed gekwalificeerd personeel te komen. Ook zorgt een krappe arbeidsmarkt ervoor dat een hogere uitstroom van personeel praktijk is. Dit alles resulteert tot fors hogere kosten op het gebied van Werving. De verwachting is een eenmalige overschrijding van 100.000 euro.

5. Budget structurele afwezigheid

Het ziekteverzuimpercentage bedraagt op dit moment 6 procent. Van dit percentage betreft meer dan de helft middellang of lang verzuim. Voor structurele afwezigheid was oorspronkelijk een budget beschikbaar van 51.828 euro. Dit bedrag is ingezet voor het vitaliteitsbeleid om hierdoor het ziekteverzuim terug te dringen. Binnen andere budgetten is beperkt ruimte beschikbaar voor de noodzakelijke ziektevervangingskosten. Voorgesteld wordt het bestaande budget incidenteel met 155.000 euro op te hogen.

6. Facilitaire budgetten

Met de realisatie van de nieuwbouw zijn ook diverse facilitaire budgetten veranderd. Zo is op de eerste plaats per 1 januari 2024 gestart met catering in de Plaza door Werkzaak Rivierenland. Voor 2024 worden de kosten hiervan (52.000 euro) incidenteel gedekt vanuit bestaande budgetten. Onderzoek moet nog plaatsvinden hoe deze kosten meerjarig (vanaf 2025) kunnen worden gedekt. In de tweede bestuursrapportage 2024 hebben we daarop waarschijnlijk meer zicht. Tevens worden er meer kosten gemaakt op het gebied van beveiliging (30.000 euro nadeel), onder andere door meer avondopenstellingen en hogere kosten voor het onderhoud van de beveiligingsinstallaties. Een meevaller is er op het gebied van bedrijfshulpverlening, deze kosten zijn reeds verwerkt in de begroting van de BWB. (14.000 euro voordeel).

7. Overige mee- en tegenvallers (< 25.000 euro)

Niet van toepassing bij dit programma.

Budgetneutrale aanpassingen

Regionale rekenkamer

De gemeente West Betuwe is penvoerder voor de gemeenschappelijke regionale rekenkamer. Tot op heden was alleen de eigen gemeentelijke bijdrage geraamd. Als gevolg van het penvoerderschap dienen zowel de uitgaven- en inkomstenbudgetten te worden verhoogd. Dit is per saldo budget neutraal.

Bedrijfsrisico's flexibele kern (niet declarabele uren, ziektekosten en opleidingskosten flexibele kern)

De Flexibele Kern beschikt over een bestemmingsreserve. Dit is een egaliseringsreserve die schommelingen in de inkomsten en uitgaven opvangt.

In de spelregels van de Flexibele Kern is opgenomen dat jaarlijks een percentage van de totale salarislasten nodig is ter afdekking van bedrijfsrisico's. Het gaat hier om niet-declarabele uren (7,5% van salarislasten), langdurige ziektekosten (1,5% van salarislasten) en opleidingskosten (1% van salarislasten). Dit bedrag onttrekken we jaarlijks aan de bestemmingsreserve. In 2024 gaat het om een onttrekking van 277.809 euro uit de bestemmingsreserve Flexibele kern. Jaarlijks bepalen we in de begroting welk bedrag voor het volgende begrotingsjaar nodig is. De niet-declarabele kosten boeken wij op het salarisbudget van de flexibele kern, de opleidingskosten en ziektekosten boeken wij op de stelpost van de overige kosten van de flexibele kern.

Volgens de afspraken in de spelregels van de flexibele kern, vloeien eventuele middelen die we aan het einde van het jaar overhouden op het salarisbudget van de flexibele kern of het budget flexibele kern overige kosten, weer terug naar de bestemmingsreserve.

Verkiezingsborden

In 2023 hebben we minder onttrokken uit de bestemmingsreserve verkiezingen. Dit had betrekking op de uitgaven voor aanplakborden. Deze kosten zullen we in 2024 alsnog maken en uit de bestemmingsreserve onttrekken. We stellen voor om 40.000 euro te onttrekken uit de bestemmingsreserve verkiezingen.

Externe ondersteuning Integraal Accommodatiebeleid

Bij het vaststellen van het Integraal Accommodatiebeleid Huurbeleid en Routekaart Verduurzaming stemde het college in een incidenteel budget ter beschikking te stellen van 70.000 euro. Dit budget is bedoeld om externe ondersteuning te regelen bij het verkopen van vastgoed. Dit budget wordt gedekt uit de verkoopopbrengsten.

Website Wegwijs in West Betuwe

De website Wegwijs in West Betuwe zetten we na dit jaar voort. Hiervoor wordt de toevoeging aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen ICT met 7.000 verlaagd.

IKC De Plantage

De intentie was om de energielevering op naam van de school (Fluvium) te zetten. Door een overname van energieleverancier bij Fluvium, is dit niet mogelijk. De opgenomen stelpost van 62.000 euro gedeeltelijk inzetten voor de nutskosten 30.000 euro. Restant van de stelpost inzetten voor toevoeging aan de bestemmingsreserve Groot onderhoud.

Bestemmingsreserve Zwerfafval

Voor 2024 wordt voorgesteld om 125.000 euro te onttrekken aan deze reserve voor

- de aanpassing van openbare vuilnisbakken en inrichting openbare ruimte 75.000 euro
- het continueren van de zwerfafvalprojecten (zwerfafvalbrigade/scholenprojecten etc.) 50.000 euro

Schoolmaatschappelijk werk

Op 28 november 2023 is de nieuwe subsidieverordening peuteropvang vastgesteld. In deze verordening is ondermeer een nieuwe berekeningswijze opgenomen. Het gevolg hiervan is dat er structureel 57.000 euro minder exploitatiesubsidie voor de peuteropvang nodig blijft. Dit bedrag zetten we in voor schoolmaatschappelijk werk. Vanaf 2025 voeren we schoolmaatschappelijk werk uit binnen de vaste formatie en is er geen sprake meer van subsidie.

BRC overname opstal Boutenstein te Rumpst

We nemen de opstal op sportpark Boutenstein te Rumpst over voor 70.000 euro. De kosten worden opgevangen binnen bestaande budgetten.

Subsidieprogramma Vitale Kernen en Activiteiten 2024

Het college heeft eind 2023 het subsidieprogramma Vitale Kernen en Activiteiten 2024 vastgesteld. De financiële mutaties zijn in 2024 opgevangen binnen bestaande budgetten.

Ondersteuning Coöperatieve Vereniging Duurzame Warmte Enspijk

De kosten voor de gevraagde 60.000 euro voor de procesondersteuning van Duurzame Warmte Enspijk (DWE) komen incidenteel beschikbaar uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.

Programmaplan Wonen

Op 28 mei is het programmaplan Wonen vastgesteld. Voor de uitvoering van de activiteiten uit het programmaplan Wonen wordt 629.000 euro incidenteel beschikbaar gesteld uit de algemene reserve. Deze gelden worden toegevoegd aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve Wonen.

Aanvullend voorbereidingskrediet Beesd Noord

Het aanvullende krediet is nodig voor het opstellen van een masterplan en onderzoeken, waarmee de haalbaarheid van de ontwikkeling kan worden bepaald. De kosten worden mede door de betrokken ontwikkelende partijen betaald. Voorgesteld wordt het gemeentelijk deel van 35.000 euro ten laste van de algemene reserve te brengen.

Areaal uitbreiding

- Areaal uitbreiding Groen, bomen en watergangen.

Op de Plantage in Meteren en langs de Hooglandscheweg Tricht is er openbaar groen bijgekomen. Hierdoor is het te onderhouden areaal groter geworden en moet het onderhoudsbudget naar rato aangevuld worden. De onderhoudskosten bedragen 53.850 euro voor openbaar groen, 6.150 euro voor bomen en 4.850 euro voor watergangen. Deze bedragen ten laste brengen van de post areaaluitbreiding

- DVO Avri Ibor 2024

Door de uitbreiding van het areaal wegen en verhardingen (Plantage en diverse uitbreidingslocaties) is meer onderhoudsbudget nodig voor het onderhoud. Dit bedraagt 45.000 euro

- Cropsche Waard

Bij de dijkversterking van Cropsche Waard is recreatief medegebruik aangeduid als meekoppelkans. In januari besloot het College tot een structurele bijdrage voor onderhoud en beheer van de recreatieve onderdelen in het gebied. Voor deze bijdrage brengen wij jaarlijks vanaf 2026 een bedrag van 25.000 euro ten laste van de stelpost areaaluitbreiding.

Koppelsedijk

Eind 2023 is de Koppelsedijk 10 in Geldermalsen aangekocht voor nieuwkomers. In het raadsvoorstel zijn de kosten voor de aankoop geregeld, maar niet de budgetten voor de exploitatie en onderhoud van het pand. De Koppelsedijk is budgettair neutraal. In 2024 worden de kosten van 67.900 euro ten laste gebracht van het Oekraïne-budget.

Versterking van de kwaliteit van de interne dienstverlening en bedrijfsvoering

De groei van de formatie van teams op het gebied van interne dienstverlening & bedrijfsvoering is achtergebleven bij de groei van de organisatie als geheel. Bovendien is er in de organisatie behoefte aan een krachtiger advisering en dienstverlening van deze teams. In de huidige situatie is de kwaliteit van de dienstverlening onvoldoende en is de werkdruk binnen enkele van deze teams al langere tijd ongewenst hoog.

Om de interne dienstverlening toekomstbestendig te maken is het noodzakelijk om te investeren in deze teams. Specifiek gaat het om structurele formatie-uitbreiding van de teams financiën, P&O, communicatie, Juridische zaken (op gebied van privacy) en verhoging van het budget uitbestede werkzaamheden van team inkoop. Voor de financiële dekking van dit besluit verdelen we de kosten over de gehele organisatie, aangezien de ondersteunende functies van dienstverlening en bedrijfsvoering de gehele organisatie steunen en dienen. Bij deze verdeling houden we rekening met de diverse organisatieonderdelen naar draagkracht. Om die reden worden de budgetten binnen sociaal domein relatief lager belast.

Collegebesluit kosten eerste fase implementatie Spreidingswet

De gemeente is nu bezig met de implementatie van de Spreidingswet. De financiële regelingen van de Spreidingswet worden momenteel nog onderzocht, echter maakt de gemeente al wel kosten. Daarom is besloten om de kosten in eerste instantie te financieren uit budget voor Oekraïense vluchtelingen voor een bedrag van 202.020 euro. Deze wijziging is budgettair neutraal.

Kerngericht werken

In het plan van aanpak versterking kerngericht werken in de organisatie, antwoord op de motie van de gemeenteraad de dato 9 november 2023, is besluitvorming opgenomen over onttrekking uit de bestemmingsreserves kerngericht werken en kernenbeleid om tijdelijke capaciteit te financieren met als doel versnelling in de uitvoering van kernagendapunten op het vlak van verkeer, beheer, wonen en participatieprojecten voor ontmoetingsplekken te realiseren. Deze inzet loopt van medio 2024 tot maximaal eind 2025.

Organisatiekosten

Tot en met april zijn er diverse interne besluiten genomen met betrekking tot inhuur, personeel en overige bedrijfsvoeringskosten. Deze wijzigingen zijn budget neutraal. De kosten worden gedekt vanuit bestaande budgetten waaronder reserves en extra opbrengsten, omdat deze werkzaamheden hieraan gelieerd zijn. Dit betreft de volgende onttrekkingen uit onderstaande reserves en extra opbrengsten:

- bestemmingsreserve Dekking afschrijving ICT 65.559 euro
 - bestemmingsreserve Flexibele kern personeel 237.468 euro
 - bestemmingsreserve Rondweg Tuil/Waardenburg 40.000 euro
 - bestemmingsreserve Dijkversterking Gastvrije Waaldijk 20.000 euro
 - bestemmingsreserve Precariobelasting 18.635 euro
 - bestemmingsreserve Revolverend MVI en duurzaamheid 34.605 euro
- en betreft de volgende toevoeging:
- bestemmingsreserve Dekking afschrijving ICT 15.559 euro

4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Opgetreden risico's

Voor de jaarrekening 2023 actualiseerden we de risico's voor 2024. In deze paragraaf bij de eerste bestuursrapportage 2024 gaan wij in op de actuele stand van zaken van deze risico's. We noemen daarbij alleen de wijzigingen ten opzichte van het risicoprofiel van de jaarrekening.

Niet volledig of vertraagd realiseren structurele taakstelling – dit risico doet zich voor in 2024

Het gaat om de taakstelling op de kosten van de Wmo en jeugdzorg, zoals opgelegd bij West Betuwe Financieel in Evenwicht. Bij het opmaken van de jaarrekening 2023 is gebleken dat er een forse overschrijding was op de zorgkosten voor Wmo en jeugdzorg. Dit heeft enerzijds te maken met de vergrijzing (Wmo) en anderzijds doordat de duur en intensiteit van trajecten in de jeugdzorg is toegenomen. Ook laten de nieuwe inkoopcontracten nog niet direct een afname van de zorgkosten zien. We stellen een herstelplan op om de kosten terug te dringen, maar het risico bestaat dat de eerder opgelegde taakstelling niet of niet volledig kan worden gerealiseerd. Een eerste doorkijk op het herstelplan leert dat het terugdringen van de kosten van Wmo en jeugdzorg een meerjarige opgave is. Waarbij de eerste substantiële effecten pas vanaf 2025 zichtbaar zullen worden.

Aantal cliënten Jeugd doorverwezen door derden- dit risico doet zich voor in 2024

Dit betreft het risico dat de significante toename van het aantal vragen naar specialistische voorzieningen in 2023 zich onverminderd doorzet in 2024. In het laatste kwartaal van 2023 was er een significante toename te zien van jeugdigen die gebruik maken van deze vormen van zorg. In januari 2023 maakten 32 jeugdigen gebruik van deze intensieve vorm van zorg. In december waren dit er ruim 200. Belangrijk om te benadrukken is dat de verwijzingen voornamelijk afkomstig zijn van Gecertificeerde Instellingen (GI's)² en medisch specialisten, waarbij slechts 14% door team sociaal wordt verwezen. Hierdoor is deze categorie minder beïnvloedbaar door de gemeente. We stellen een herstelplan op om de verwijzingen naar en/ of de duur van de specialistische zorg terug te dringen. Een eerste doorkijk op het herstelplan leert dat het terugdringen van de kosten van Wmo en jeugdzorg, met als onderdeel het voorkómen en verminderen van het beroep op dure, specialistische zorg, een meerjarige opgave is. Waarbij de eerste substantiële effecten pas vanaf 2025 zichtbaar zullen worden.

Niet realiseren door Rijk opgelegde bezuinigingen – dit risico doet zich voor in 2024

Het Rijk verwacht dat gemeenten 1 miljard euro kunnen besparen op jeugdzorg (overeengekomen dossiers met VNG). Wij weten niet welke dossiers dit zijn en boeken de besparing nu ook in als te realiseren. Feitelijk is dit een ophoging van de taakstelling waarvoor eventueel een beleidsaanpassing nodig is. Aandeel West Betuwe loopt op van 790.000 euro in 2024 tot ruim 2 miljoen euro in 2027. We lieten Berenschot in 2023 een onderzoek doen naar de mogelijke besparingen als gevolg van onder andere de hervormingsagenda Jeugdzorg. De uitkomsten van dit onderzoek namen we mee bij het opstellen van een herstelplan. Een eerste doorkijk op het herstelplan leert dat het terugdringen van de kosten van Wmo en jeugdzorg een meerjarige opgave is. Waarbij de eerste substantiële effecten pas vanaf 2025 zichtbaar zullen worden.

Verlofstuwmeer personeel – dit risico doet zich beperkt voor in 2024

Vanwege de fusie en de hoge werkdruk heeft een aantal medewerkers een stuwmeer aan bovenwettelijke verlofuren opgebouwd. Hiervoor hebben we, met uitzondering van het aandeel dat actief gespaard wordt, geen voorziening of reserve opgenomen. In totaal bedraagt het stuwmeer aan het einde van 2022 in geld een bedrag van 1.200.000 euro. Niet alle medewerkers zullen dit stuwmeer in 2024 opnemen, daarom verwachten we een bedrag van 300.000 euro en schatten we de kans dat dit risico zich voordoet op 50%. We hebben in 2024 concreet te maken met dit risico, maar slagen er tot nu toe in dit binnen beschikbare middelen op te vangen. We gaan dit jaar de mogelijkheid tot verlofsparen nader onder de aandacht brengen, waardoor we aan het einde van het jaar een hogere dotatie aan voorziening voor spaarverlof moeten doen. Met het vormen van die voorziening neemt het risico voor volgende jaren af. Verder stimuleren we actief het opnemen van verlof.

Niet kunnen invullen openstaande vacatures noch kunnen inhuren – dit risico doet zich voor in 2024

Door de krapte op de arbeidsmarkt voor werkgevers blijven vacatures (langdurig) openstaan. Dit veroorzaakt regelmatig de nodige inzet van inhuurpersoneel. Daar waar ook inhuur niet beschikbaar is leidt dit tot een hogere belasting van collega's met als gevolg een risico op verzuim en niet uitgevoerde werkzaamheden. Ofwel tot hogere kosten van inhuur. De kans is zeer groot dat dit risico zich voordoet. Momenteel en de komende jaren blijft de arbeidsmarkt voor werkgevers erg moeilijk. Indien er gemiddeld 4 vacatures niet of langdurig niet ingevuld kunnen worden dient rekening te worden gehouden met dubbele loonkosten (het beschikbare vacaturegeld is reeds begroot). Mocht als gevolg van de niet ingevulde vacatures verzuim bij eigen personeel ontstaan door verhoogde werkdruk zal het verzuimpercentage stijgen. De werkdruk is hoog en we kampen met moeilijk vervulbare vacatures. Wij proberen de inhuur zoveel mogelijk binnen bestaande budgetten op te lossen, maar zien al een beroep op de post Structurele afwezigheid, die bij de bestuursrapportage wordt bijgesteld.

5. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (technische wijzigingen)

Water- en Rioleringsplan 2019-2023 (WRP), met een jaar verlengd

In 2024 zijn de investeringsprojecten WRP geactualiseerd en meegenomen in de doorrekening van het nieuwe WRP 2025-2029. Dit heeft geen financiële consequenties.

6. Kredieten

1. Voorgesteld wordt onderstaande (aanvullende) kredieten beschikbaar te stellen:

Aanvullende indexering project (t)Huisvesting

De totale indexering van het krediet (t)Huisvesting komt uit op een bedrag van 1.950.000 euro. Bij de decemberwijziging 2023 brachten we hiervan al 1.100.000 euro ten laste van de stelpost Prijsstijgingen. Voorgesteld wordt om 850.000 euro bij te ramen op het bestaande krediet. De extra kapitaallasten komen ten laste van de stelpost Prijsstijgingen. In de volgende bestuursrapportage rekenen we het totale krediet van de (t)Huisvesting, inclusief de raadsvoorzieningen, af.

Indexering Integraal Huisvestingsplan (IHP)

De normbedragen voor onderwijshuisvesting indexeren wij jaarlijks op basis van cijfers van de VNG. De indexering voor de Bouwkosten in 2024 betreft 12,72%. De systematiek van de prijsbijstelling van de normbedragen onderwijshuisvesting is vastgelegd in de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs West Betuwe.

In het vastgestelde IHP zijn zeven investeringen opgenomen die nog niet in ontwikkeling zijn genomen. Het gaat hierbij om een totaal investeringsbedrag van 15,7 miljoen euro (prijspeil 2023). Actualisatie naar de huidige stand (prijspeil 2024) laat een stijging met ruim 2 miljoen euro zien naar 17,7 miljoen euro. De jaarlijkse meerlasten worden gedekt uit de stelpost Prijsstijgingen.

Qua investeringen betreft het de volgende actualisaties:

<i>Investerings</i>	<i>Jaar</i>	<i>In IHP</i>	<i>Geïndexeerd</i>
	<i>Saldo</i>	<i>opgenomen</i>	<i>2024</i>
Openbare basisschool De Waerdenburgh	2031	€ 2.015.739	€ 2.272.141
D'n Bogerd	2026	€ 2.361.473	€ 2.661.853
De Bloeiende Betuwe	2027	€ 2.804.250	€ 3.160.950
R. Lokhorstschool	2028	€ 2.755.052	€ 3.105.495
Burgemeester Westerbeek van Eertenschool	2028	€ 2.408.211	€ 2.714.535
Freule van Pallandtschool	2032	€ 2.083.816	€ 2.348.877
Basisschool De Rietschoof	2032	€ 1.309.650	€ 1.476.237
		€ 15.738.191	€ 17.740.088

Voorgesteld wordt de IHP-kredieten in totaliteit met 2.001.897 euro te verhogen.

Zonnepanelen De Burcht van Haeften

De gemeenteraad heeft in 2023 besloten om bij de eerste bestuursrapportage 2024 een krediet van 100.000 euro beschikbaar te stellen voor de vervanging van de zonnepanelen bij MFC de Burcht van Haeften.

Renovaties sportterreinen

De gemeente renoveert jaarlijks sportvelden overeenkomstig het duurzaam meerjaren onderhouds plan (DMOP). In 2024 renoveren in de zomerstop de volgende sportvelden:

- vv MVV'58, toplaagrenovatie
- vv Beesd, toplaagrenovatie
- vv Tricht, toplaagrenovatie
- vv GVV Geldermalsen, toplaagrenovatie
- vv Herovina, renovatie en drainage 2 velden
- vv Heukelum, kunstgrasveld
- vv Vuren, renovatie
- vv ASH, toplaagrenovatie
- vv WNC, toplaagrenovatie
- tv Rhelico, renovatie 2 banen
- tv Varik Heesselt, renovatie 2 banen

De totale investering bedraagt 1.131.300 euro en de afschrijvingslasten van 63.740 euro worden overeenkomstig de kadernota harmonisatie beweeg- en sportbeleid 2022-2026 gedekt uit de bestemmingsreserve dekking afschrijvingslasten sportterreinen.

Subsidie Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 (SPV-2)

Vanuit de subsidieregeling "Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023" is een subsidie toegekend voor het realiseren van snelheidsremmende voorzieningen. Deze voorzieningen worden meestal gelijktijdig met het onderhoud aan/ vervanging van de wegen aangelegd. Het uitgangspunt van de subsidieregeling is dat de gemeente zelf zorg draagt voor de cofinanciering (minimaal 50%). Aan de Raad wordt gevraagd het (bruto) investeringskrediet van 749.000 euro beschikbaar te stellen.

De subsidie "stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021" is afgerond (SPV-1). Doordat niet alle maatregelen uitgevoerd zijn, resteert hier nog de gemeentelijk cofinanciering die voor deze regeling (SPV-2) ingezet kan worden.

Vervangingen/Rehabilitaties Wegen (2024)

Indexatie 471.000 euro conform toelichting bij onderdeel Indexaties.

Project Herinrichting Asperen

Indexatie 630.630 euro conform toelichting bij onderdeel Indexaties.

Project Herinrichting Hellouw

Indexatie 297.969 euro conform toelichting bij onderdeel Indexaties.

Project Korte Woerden

Indexatie 356.712 euro conform toelichting bij onderdeel Indexaties.

Aanvullend voorbereidingskrediet Beesd Noord

Het aanvullende krediet is nodig voor het opstellen van een masterplan en onderzoeken, waarmee de haalbaarheid van de ontwikkeling kan worden bepaald. De kosten worden mede door de betrokken ontwikkelende partijen betaald. Voorgesteld wordt het gemeentelijk deel van 35.000 euro ten laste van de algemene reserve te brengen.

2. Voorgesteld wordt onderstaande kredieten te verlagen:

IKC Geldermalsen

Door een gunstige aanbesteding van de nieuwbouw van het IKC Geldermalsen is 1,5 miljoen euro van het krediet niet nodig. Voorgesteld wordt om het bestaande krediet met 1.500.000 euro te verlagen.

7. Bijlagen

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Kortetermijnagenda Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

(Als onderdeel van IHP 2021 – 2025)

Projecten

Nieuwbouw Integraal Kindcentrum BinnensteBuiten (Tricht)

De bouw van het nieuwe gebouw is in volle gang. De uitvoering van de aanpassingen aan de openbare ruimte zijn ook gestart. De planning is alle werkzaamheden in de zomervakantie af te ronden en het om het IKC in het schooljaar 2024-2025 in gebruik te nemen.

Nieuwbouw Integraal Kindcentrum Geldermalsen

Het IKC gaat onderdak bieden aan OBS Jan Harmenshof, CBS Oranje Nassau, Chapeau Kinderwerk en vervangt de huidige gymzaal aan de Oranje Nassaustraat. Het project is aanbesteed binnen het gestelde budget en de uitvoerende partijen starten hun werkvoorbereiding op. De tijdelijke huisvesting voor de OBS Jan Harmenshof is gereed en de school start het onderwijs op die locatie na de meivakantie. De ambitie is om eind 2025 het project af te ronden.

Nieuwbouw Brede School Beesd

De brede school gaat onderdak bieden aan de St. Antoniuschool, De Lingelaar, KAKA kinderopvang en de bibliotheek en krijgt een fysieke verbinding met het Klokhuis. Het project is binnen budget aanbesteed en de aannemer is gestart met de sloopwerkzaamheden. Het gebouw is in houtbouw en wordt met zoveel mogelijk bio-based materialen gerealiseerd. De ambities is op het project begin 2025 op te leveren.

Managementsturingindicatie

Overzicht GOTIK	
Geld	●
Organisatie	●
Tijd	●
Informatie / Communicatie	●
Kwaliteit	●

Overzicht GOTIK	
Geld	●
Organisatie	●
Tijd	●
Informatie / Communicatie	●
Kwaliteit	●

Overzicht GOTIK	
Geld	●
Organisatie	●
Tijd	●
Informatie / Communicatie	●
Kwaliteit	●

Middellangetermijnagenda Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

(Als onderdeel van IHP periode 2024 – 2028)

OBS De Bloeiende Betuwe (Rhenoy)

De Bloeiende Betuwe is een school gelegen tussen de dorpen Acquoy, Gellicum en Rhenoy. Vanuit de Kernagenda is een participatietraject doorlopen om te onderzoeken of het clusteren van het onderwijs en kinderopvang met het dorps huis in Rhenoy synergie voordelen heeft. Uit het traject met ouders, inwoners en verenigingen is gebleken dat de samenwerking niet afhankelijk is van het fysiek dicht bij elkaar gehuisvest te zijn. Daarom hebben de school en kinderopvang de voorkeur voor de huidige locatie tussen de dorpen. Het college van B&W heeft op basis van de uitkomsten besloten om op de huidige locatie van de school het nieuwbouwplan uit te werken.

Volgt na definitiefase

OBS D'n Bogerd (Geldermalsen)

Samen met het schoolbestuur is de initiatieffase gestart om de uitgangspunten voor het project te bepalen.

Volgt na definitiefase

R. Lokhorstschool (Deil)

Opstart van dit project vindt plaats in de tweede helft van de middellangetermijnagenda, in de periode 2026-2028.

Burgemeester Westerbeek van Eertenschool (Varik)

Opstart van dit project vindt plaats in de tweede helft van de middellangetermijnagenda, in de periode 2026-2028.

Afgeronde projecten Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

(onderdeel van IHP 2021 – 2032)

Nieuwbouw Brede school Spijk

Sinds mei 2023 is de brede school in gebruik genomen. Het is een gasloos gebouw dat voldoet aan BENG (Bijna energie neutraal).

Afgerond

Renovatie CBS Morgenster (Geldermalsen)

Het schoolgebouw kan weer minimaal 25 jaar vooruit. Het gebouw heeft in fases een totale metamorfose ondergaan. Nu voldoet het gebouw aan Frisse scholen Klasse B op gebied van ventilatie. Tevens is het voorzien van een hybride verwarmingssysteem waarmee het gasverbruik met minimaal 90% gereduceerd is. Er is ook LED verlichting gemonteerd en de benodigde stroom wordt met zonnepanelen opgewerkt.

Afgerond**Verduurzaming Rehobothschool** (Laan v Leeuwenstein, Geldermalsen)

Voor de locatie aan de Laan van Leeuwenstein heeft de Rehobothschool het bestaande ventilatiesysteem naar hedendaagse maatstaven gebracht. Tevens zijn LED verlichting en zonnepanelen geïnstalleerd.

Afgerond**Verbetering ventilatie OBS Rietschoof** (Opijnen)

Het schoolgebouw is voorzien van een ventilatiesysteem dat voldoet aan Frisse scholen Klasse B. Omdat het project op de langetermijnagenda van het IHP staat, heeft het schoolbestuur geïnvesteerd in een hybride verwarmingssysteem het gasverbruik met 90% gereduceerd. Er is ook LED verlichting gemonteerd en de benodigde stroom wordt met zonnepanelen opgewerkt.

Afgerond**Verbetering ventilatie OBS De Weardenburght** (Waardenburg)

Het schoolgebouw is voorzien van een ventilatiesysteem dat voldoet aan Frisse scholen Klasse B. Omdat het project op de langetermijnagenda van het IHP staat, heeft het schoolbestuur geïnvesteerd in een hybride verwarmingssysteem het gasverbruik met 90% gereduceerd. Er is ook LED verlichting gemonteerd en de benodigde stroom wordt met zonnepanelen opgewerkt.

Afgerond**Verbetering ventilatie IKC De Stek** (Est)

Het schoolgebouw is voorzien van een ventilatiesysteem dat voldoet aan Frisse scholen Klasse B. Omdat het project op de langetermijnagenda van het IHP staat, heeft het schoolbestuur geïnvesteerd in een hybride verwarmingssysteem het gasverbruik met 90%

Afgerond

gereduceerd. Er is ook LED verlichting gemonteerd en de benodigde stroom wordt met zonnepanelen opgewerkt.

Renovatie/ verduurzaming Rehobothschool (Anjerstraat, Geldermalsen)

Het schoolbestuur heeft in eigen beheer de renovatie en verduurzaming uitgevoerd. De school is verduurzaamd en voldoet aan de hedendaagse eisen op gebied van ventilatie en kan weer tientallen jaren mee.

Afgerond

Verbetering binnenklimaat & verduurzaming De Schakel & Mr. Aafjesschool. (Meteren)

Project is afgerond. Het gebouw is afgekoppeld van het gas en wekt alle benodigde energie zelf op.

Afgerond

Verbetering binnenklimaat & verduurzaming OBS Pr. Willem Alexanderschool (Ophemert)

Het schoolgebouw is voorzien van een ventilatiesysteem dat voldoet aan Frisse scholen Klasse B. Tevens is met een hybride verwarmingssysteem het gasverbruik met 90% gereduceerd. Er is ook LED verlichting gemonteerd en de benodigde stroom wordt met zonnepanelen opgewerkt.

Afgerond

Verbetering ventilatie CBS Freule van Pallandt (Neerijnen)

Het schoolgebouw is voorzien van een ventilatiesysteem dat voldoet aan Frisse scholen Klasse B. Het schoolbestuur heeft uit eigen middelen ook een extra verduurzamingslag gemaakt in afwachting van renovatie of nieuwbouw in de langetermijnagenda van het IHP.

Afgerond

Verbetering binnenklimaat & verduurzaming CBS De Kievitsheuvel (Hellouw)

Het schoolgebouw is voorzien van een ventilatiesysteem dat voldoet aan Frisse scholen Klasse B. Tevens is met een hybride verwarmingssysteem het gasverbruik met 90% gereduceerd. Er is ook LED verlichting gemonteerd en de benodigde stroom wordt met zonnepanelen opgewerkt.

Afgerond

Verbetering binnenklimaat & verduurzaming De Springplank (Rumpt)

Project is afgerond. Het gebouw is afgekoppeld van het gas en wekt alle benodigde energie zelf op.

Afgerond

Verbetering binnenklimaat & verduurzaming Eben Hazerschool, (Waardenburg)

Project is afgerond. Het gebouw is afgekoppeld van het gas en wekt alle benodigde energie zelf op.

Afgerond

Verbetering binnenklimaat & verduurzaming CBS Klingelenburg, (Tuil)

Het gebouw is nu ook voorzien van energiezuinige LED verlichting.

Afgerond

Nieuwbouw Kindcentrum De Plantage (Meteren)

Het kindcentrum is in gebruik sinds schooljaar 2021/2022 en huisvest naast de school ook peuteropvang, buitenschoolse opvang en een gymzaal. Het gebouw is gasloos en energieneutraal.

Afgerond

Leeswijzer

Initiatiefase

Samen met de betrokken partners werken aan o.a. visie,- ideevorming, uitgangspunten formuleren.

Definitiefase

Het verder uitwerken (definiëren) van het project en de totale opgave op het gebied van de inhoud. O.a. (technisch)Programma van Eisen.

Ontwerpfase

In deze fase zal het ontwerpteam gevormd worden en adviseurs betrokken worden om tot een technische uitwerking van het project te komen.

Bouwvoorbereidingsfase

Deze fase bestaat uit de voorbereiding voor vergunningen, maar ook uit de aanbesteding van het werk om een geschikte aannemer te vinden.

Uitvoeringsfase

Als alle voorbereidingen zijn getroffen, kan er gestart worden met de daadwerkelijke fysieke realisatie van het project.

Nazorgfase

Na realisatie is nazorg nodig, in deze fase wordt o.a. een goede overdracht georganiseerd.

Uitleg kleuren

- = Gaat goed
- = Aandacht nodig
- = Actie nodig